

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
GRUPY KAPITAŁOWEJ VOTUM
W I PÓŁROCZU 2015 ROKU

Spis treści

1. ZASADY SPORZĄDZENIA PÓŁROCZNEGO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO GRUPY KAPITAŁOWEJ VOTUM.....	5
2. ORGANIZACJA GRUPY KAPITAŁOWEJ	6
2.1. Stan Grupy Kapitałowej VOTUM na dzień 1 stycznia 2015 oraz zmiany w powiązaniach organizacyjnych, w tym zmiany, jakie nastąpiły po dniu 30 czerwca 2015 roku	6
2.2. Kapitał zakładowy VOTUM S.A.	10
3. SYTUACJA OPERACYJNA	12
3.1. Profil działalności spółek wchodzących w skład grupy kapitałowej	12
3.1.1 Usługi związane z procesem uzyskiwania świadczeń z tytułu szkód osobowych	12
3.1.2 Usługi prawnicze	12
3.1.3 Usługi rehabilitacyjne	12
3.1.4 Usługi administracyjne, najem i obsługa nieruchomości	13
3.1.5 Usługi marketingowe	13
3.1.6 Usługi brokerskie	13
3.1.6 Usługi w zakresie sporządzania ekspertyz	13
3.2. Obszar działalności	13
3.3. Otoczenie rynkowe	14
3.3.1 Zmiany legislacyjne	14
3.3.2 Statystyki policyjne – liczba wypadków w I półroczu 2015 roku	14
3.3.3 Wysokość wypłaconych odszkodowań	15
3.3.4 Skargi do Rzecznika Ubezpieczonych w I półroczu 2015 roku	15
3.3.5. Statystyka KRUS – wypadki w rolnictwie w 2015 roku	15
3.2.6. Usługi świadczone przez VOTUM S.A.	15
3.3.7 Wolumen spraw	16
3.3.8. Rozszerzanie wachlarza usług	17
3.3.9. Aktywne pozyskiwanie klientów	17
3.4. Istotne czynniki ryzyka	17
3.4.1 Ryzyko niepowodzenia strategii Emitenta	17
3.4.2 Ryzyko zmian tendencji rynkowych	17
3.4.3 Ryzyko związane z obniżeniem wartości marży Emitenta	17
3.4.4 Ryzyko związane z działaniami nieuczciwej konkurencji	18
3.4.5 Ryzyko związane z narastającą konkurencją	18
3.4.6 Ryzyko związane z otoczeniem prawnym, w którym działają podmioty grupy VOTUM	18
3.4.7. Ryzyko utraty kadry menedżerskiej i/lub kluczowych pracowników	18
3.4.8. Ryzyko przejęcia przez ubezpieczycieli części usług świadczonych przez VOTUM S.A.	18
3.5. Najważniejsze zdarzenia w okresie od 1 stycznia 2015 roku do dnia sporządzenia niniejszego Sprawozdania	19
3.5.1. Cesje wierzytelności za szkody rzeczowe	19
3.5.2. Wzrost udziału spraw kierowanych na drogę postępowania sądowego za pośrednictwem Kancelarii Adwokatów i Radców Prawnych A. Łebek i Wspólnicy sp. k.	19
3.5.3. Rozwój kanałów sprzedaży	19
3.5.4. Poszerzenie oferty przez Polskie Centrum Rehabilitacji Funkcjonalnej VOTUM S.A. sp. k.	19

3.5.5. Utworzenie oddziału na Węgrzech przez spółkę zależną VOTUM Centrum Odškodnění, a.s.	19
3.5.6. Nabycie udziałów w Protecta Finance sp. z o.o. jako rozszerzenie działalności grupy kapitałowej	19
3.5.7. Ogłoszenie prognozy wyników na rok 2015	20
3.5.8. Wypłata dywidendy z zysku za rok 2014	20
3.5.9. Przyjęcie polityki dywidendy na kolejne lata	20
3.5.10. Rekomendacja DM BZ WBK oraz rekordowy kurs akcji	20
3.5.11. Zapowiedź wydania przez Komisję Nadzoru Finansowego rekomendacji w sprawie likwidacji szkód osobowych	20
3.5.12. Zapytanie Rzecznika Ubezpieczonych do Sądu Najwyższego w sprawie prywatnych kosztów leczenia	20
3.5.13. Prace nad projektem założeń do ustawy o pozasądowym rozwiązywaniu sporów konsumenckich	21
3.5. Realizacja celów emisyjnych	21
3.6. Informacja o znaczących umowach	21
3.6.1. Umowy zawarte przez VOTUM S.A.	21
3.6.2. Umowy zawarte przez spółki zależne VOTUM S.A.	21
4. SYTUACJA FINANSOWA	22
4.1. Omówienie podstawowych wielkości ekonomiczno-finansowych oraz ocena czynników i nietypowych zdarzeń mających znaczący wpływ na osiągnięty wynik finansowy	22
4.1.1 Przychody	22
4.1.2 Wynik operacyjny	22
4.1.3 Wynik netto Spółki	23
4.1.4 Wybrane wskaźniki	23
4.1.6. Charakterystyka struktury aktywów i pasywów bilansu, w tym z punktu widzenia płynności Grupy	24
4.1.7. Opis struktury głównych lokat Kapitałowych lub głównych inwestycji Kapitałowych dokonanych w ramach grupy kapitałowej emitenta w danym roku obrotowym	25
4.1.8. Opis istotnych pozycji pozabilansowych w ujęciu podmiotowym, przedmiotowym i wartościowym	25
4.2. Struktura zadłużenia i zarządzanie zasobami finansowymi	26
4.3. Umowy kredytowe i pożyczki, poręczenia i gwarancje, zobowiązania warunkowe	26
4.3.1. Umowy kredytowe	26
4.3.2. Pożyczki	26
4.3.3 Poręczenia i gwarancje	26
4.3.4 Zobowiązania warunkowe	26
4.4. Emisja papierów wartościowych	26
4.5. Instrumenty finansowe	26
4.6. Ocena zarządzania zasobami finansowymi	27
4.7. Ocena możliwości realizacji zamierzeń inwestycyjnych	27
4.8. Ocena czynników i nietypowych zdarzeń mających wpływ na działalność za rok obrotowy, z określeniem stopnia wpływu tych czynników lub nietypowych zdarzeń na osiągnięty wynik	27
4.9. Realizacja prognozy wyników na rok 2015	27
5. PRZEWIDYWANY ROZWÓJ GK VOTUM S.A.	28
6. OSIĄGNIĘCIA W DZIEDZINIE BADAŃ I ROZWOJU	29
7. ŁAD KORPORACYJNY	30
7.1. Zbiór zasad Ładu Korporacyjnego, któremu podlegało VOTUM w okresie od dnia 1 stycznia 2015 do dnia publikacji Sprawozdania	30
7.2. Opis podstawowych cech systemów kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych	30

7.3. Akcjonariusze posiadający znaczące pakiety akcji.....	30
7.4. Akcjonariusze posiadający specjalne uprawnienia kontrolne	31
7.5. Ograniczenia dotycząca prawa głosu	31
7.6. Ograniczenia dotyczące przenoszenia prawa własności	31
7.7. Zasady zmiany statutu	31
7.8. Sposób działania Walnego Zgromadzenia i jego zasadniczych uprawnień oraz prawa akcjonariuszy i sposób ich wykonywania	31
7.9. Skład osobowy i zasady działania organów zarządzających i nadzorczych oraz ich komitetów	31
7.9.1 Zarząd	31
7.9.2 Rada Nadzorcza.....	32
7.9.3. Komitety Rady Nadzorczej.....	33
7.10. Zmiany w podstawowych zasadach zarządzania przedsiębiorstwem emitenta i jego Grupą Kapitałową	33
7.11 Wszelkie umowy zawarte między emitentem a osobami zarządzającymi, przewidujące rekompensatę w przypadku ich rezygnacji lub zwolnienia z zajmowanego stanowiska bez ważnej przyczyny lub gdy ich odwołanie lub zwolnienie następuje z powodu połączenia emitenta przez przejęcie.....	33
7.12 Informacje o znanych emitentowi umowach (w tym również zawartych po dniu bilansowym), w wyniku których mogą w przyszłości nastąpić zmiany w proporcjach posiadanych akcji przez dotychczasowych akcjonariuszy.....	34
7.13 Informacje o systemie kontroli programów akcji pracowników	34
8. INFORMACJE DODATKOWE	35
8.1. Kapitał akcyjny VOTUM S.A., udziały Spółki w Grupie Kapitałowej oraz udziały osób nadzorujących i zarządzających w spółkach zależnych bądź stowarzyszonych.....	35
8.2. Informacja o podmiotach powiązanych – istotne transakcje na warunkach innych niż rynkowe.....	35
8.3. Informacja o istotnych postępowaniach toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej i innych ryzykach jednostki dominującej lub jednostek od niej zależnych	35
8.4 Umowy zawarte z osobami zarządzającymi o zakazie konkurencji i rozwiązaniu umowy wskutek odwołania z zajmowanego stanowiska	36
8.5. Wynagrodzenia organów zarządzających i nadzorujących jednostki dominującej Grupy Kapitałowej	37
8.6. Liczba akcji VOTUM S.A. i pozostałych podmiotów Grupy VOTUM, będąca w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących	37
8.7. Informacja o umowie z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych	37
8.8. Zatrudnienie w GK VOTUM.....	38

1. ZASADY SPORZĄDZENIA PÓŁROCZNEGO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO GRUPY KAPITAŁOWEJ VOTUM

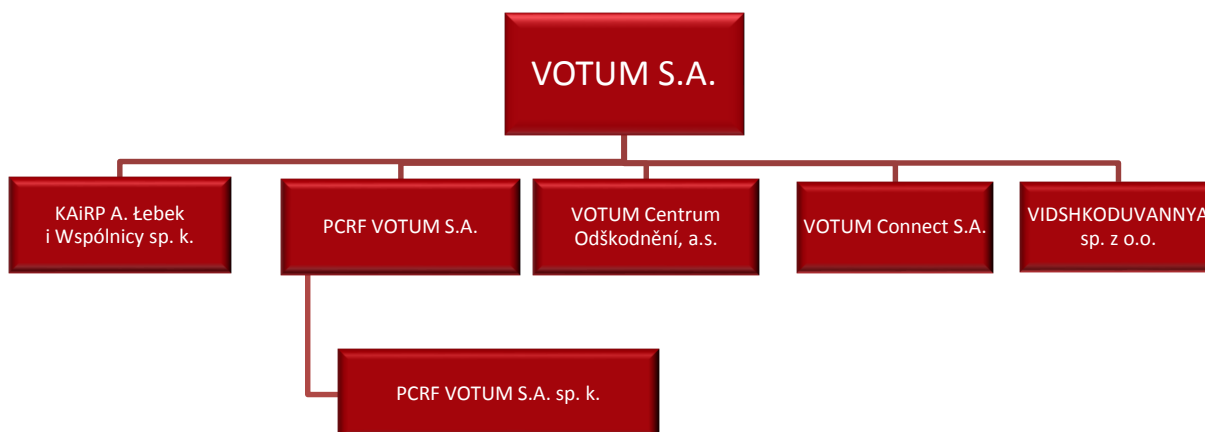
Półroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe zawiera dane za okres od 1 stycznia 2015 roku do 30 czerwca 2015 roku. Dane porównawcze prezentowane są według stanu na dzień 31 grudnia 2014 roku dla skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej, za okres od 1 stycznia 2014 roku do 30 czerwca 2014 roku dla skonsolidowanego sprawozdania z całkowitych dochodów, skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych oraz sprawozdania ze zmian w skonsolidowanym kapitale własnym. Sprawozdanie finansowe i dane porównawcze sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi Spółkę zasadami rachunkowości, odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową Spółki oraz jej wynik finansowy.

Półroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało przygotowane przy zastosowaniu zasad rachunkowości, zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej oraz wykorzystując pozostałe Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską oraz w zakresie wymaganym przez rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. Nr 33, poz. 259, z późn. zm.). W niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym stosowano te same zasady polityki rachunkowości oraz zasady metod obliczeniowych co w ostatnim rocznym sprawozdaniu finansowym.

2. ORGANIZACJA GRUPY KAPITAŁOWEJ

2.1. Stan Grupy Kapitałowej VOTUM na dzień 1 stycznia 2015 oraz zmiany w powiązaniach organizacyjnych, w tym zmiany, jakie nastąpiły po dniu 30 czerwca 2015 roku.

Na dzień 1 stycznia 2015 roku struktura grupy kapitałowej VOTUM wyglądała następująco:

W okresie od 1 stycznia 2015 roku do 30 czerwca 2015 roku w grupie kapitałowej nastąpiły zmiany:

- 9 kwietnia 2015 roku Spółka objęła 533 udziały Biura Ogólnopolskich Badań Ankieterów Terenowych sp. z o.o. z siedzibą w Słupcy („BOBAT sp. z o.o.”) o wartości nominalnej 53 300 PLN, co stanowi 64% kapitału zakładowego
- 10 czerwca 2015 Votum S.A. utworzyło spółkę Biuro Ekspertyz Procesowych sp. z o.o. W spółce tej Votum S.A. objęło 85% kapitału podstawowego tj. 42,5 tys. zł.

W dniu 18 czerwca 2015 roku VOTUM nabyła 720 udziałów w Protecta Finance Sp. z o.o. z siedzibą we Włocławku o wartości nominalnej 500 (pięćset złotych) PLN każdy udział o łącznej wartości 360 000 PLN. Udziały stanowią 36,00 % kapitału i uprawniają do 36% głosów na zgromadzeniu wspólników.

Po dniu bilansowym 30 czerwca 2015 roku do dnia sporządzenia niniejszego Sprawozdania nie nastąpiły dalsze zmiany w strukturze grupy kapitałowej, w związku z tym zarówno na dzień 30 czerwca 2015 roku, jak i na dzień sporządzenia niniejszego Sprawozdania struktura Grupy kapitałowej wygląda następująco:

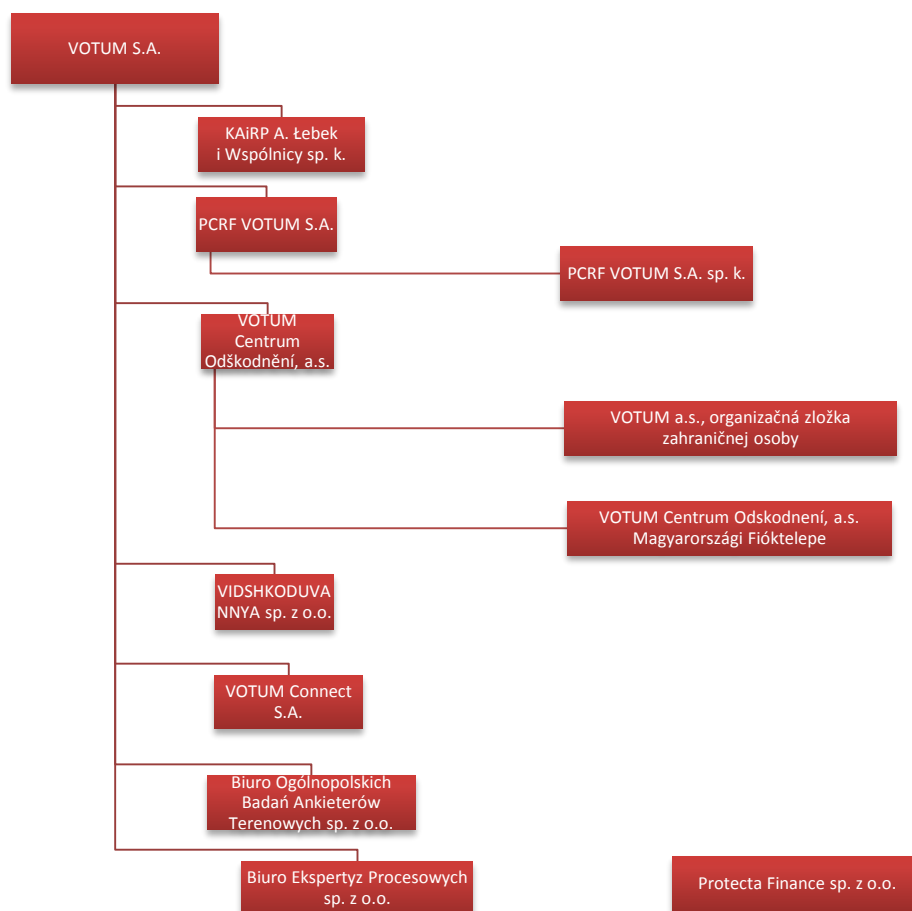

Tabela 1. Ogólne informacje o spółce zależnej PCR F VOTUM S.A. (dane na dzień 30 czerwca 2015 roku)

Nazwa jednostki	Polskie Centrum Rehabilitacji Funkcjonalnej VOTUM S.A.
Siedziba:	Kraków
Kraj siedziby:	Polska
Przedmiot działalności:	Usługi rehabilitacyjne, najem i obsługa nieruchomości
Organ rejestrowy:	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego
Charakter dominacji:	Spółka zależna
Metoda konsolidacji:	Pełna
Kapitał zakładowy:	5 000 000 PLN
Udział Emitenta w kapitale zakładowym spółki zależnej	96,0%
Udział Emitenta w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu spółki zależnej	96,0%

Tabela 2. Ogólne informacje o spółce zależnej PCR F VOTUM S.A. sp. k. (dane na dzień 30 czerwca 2015 roku)

PÓŁROCZNE SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ VOTUM
(wszystkie kwoty w tys. PLN, o ile nie podano inaczej)

Nazwa jednostki:	Polskie Centrum Rehabilitacji Funkcjonalnej VOTUM S.A. spółka komandytowa
Siedziba:	Kraków
Kraj siedziby:	Polska
Przedmiot działalności:	Usługi rehabilitacyjne
Organ rejestrowy:	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego
Charakter dominacji:	Spółka zależna
Metoda konsolidacji:	Pełna
Kapitał zakładowy:	100 000 PLN
Udział Emitenta w kapitale zakładowym spółki zależnej	1% VOTUM S.A., 99% PCRf S.A.
Udział Emitenta w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu spółki zależnej	1% VOTUM S.A., 99% PCRf S.A.

Tabela 3. Ogólne informacje o spółce zależnej VOTUM Centrum Odškodnění, a.s. (dane na dzień 30 czerwca 2015 roku)

Nazwa jednostki:	VOTUM Centrum Odškodnění, a.s.
Siedziba:	Brno
Kraj siedziby:	Czechy
Przedmiot działalności:	Działalność w ramach kancelarii odszkodowawczej
Organ rejestrowy:	Obchodniho rejstriku, vedeného Krajským soudem v Brně oddal B, Vložka 5987
Charakter dominacji:	Spółka zależna
Metoda konsolidacji:	Pełna
Kapitał zakładowy:	5 000 000 CZK
Udział Emitenta w kapitale zakładowym spółki zależnej	100%
Udział Emitenta w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu spółki zależnej	100%

Tabela 5. Ogólne informacje o spółce zależnej Kancelaria Adwokatów i Radców Prawnych A. Łebek i Wspólnicy sp. k. (dane na dzień 30 czerwca 2015 roku)

Nazwa jednostki:	Kancelaria Adwokatów i Radców Prawnych A. Łebek i Wspólnicy spółka komandytowa
Siedziba:	Wrocław
Kraj siedziby:	Polska
Przedmiot działalności:	Działalność prawnicza
Organ rejestrowy:	Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu, VI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego
Charakter dominacji:	Spółka zależna
Metoda konsolidacji:	Pełna
Suma komandytowa:	66 000 PLN
Udział Emitenta w zyskach i stratach spółki zależnej	99% udziału w zyskach i stratach do wartości sumy komandytowej
Nazwa jednostki:	Kancelaria Adwokatów i Radców Prawnych A. Łebek i Wspólnicy sp. k.

Tabela 6. Ogólne informacje o spółce zależnej VOTUM Connect S.A. (dane na dzień 30 czerwca 2015 roku)

Nazwa jednostki:	VOTUM Connect Spółka akcyjna
Siedziba:	Kamień
Kraj siedziby:	Polska
Przedmiot działalności:	Usługi marketingowe
Charakter dominacji:	Spółka zależna
Metoda konsolidacji:	Pełna
Kapitał zakładowy:	100 000 PLN
Udział Emitenta w kapitale zakładowym spółki zależnej	60%
Udział Emitenta w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu spółki zależnej	60%

Tabela 7. Ogólne informacje o spółce zależnej VIDSHKODUVANNYA spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (dane na dzień 30 czerwca 2015 roku)

PÓŁROCZNE SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ VOTUM
(wszystkie kwoty w tys. PLN, o ile nie podano inaczej)

Nazwa jednostki:	VIDSHKODUVANNYA spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
Siedziba:	Lwów
Kraj siedziby:	Ukraina
Przedmiot działalności:	Usługi odszkodowawcze
Charakter dominacji:	Spółka zależna
Metoda konsolidacji:	Pełna
Kapitał zakładowy:	4 574,40
Udział Emitenta w kapitale zakładowym spółki zależnej	90%
Udział Emitenta w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu spółki zależnej	90%

Tabela 8. Ogólne informacje o spółce zależnej Biuro Ogólnopolskich Badań Ankieterów Terenowych spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (dane na dzień 30 czerwca 2015 roku)

Nazwa jednostki:	Biuro Ogólnopolskich Badań Ankieterów Terenowych spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
Siedziba:	Słupca
Kraj siedziby:	Polska
Przedmiot działalności:	Usługi marketingowe
Charakter dominacji:	Zależna
Metoda konsolidacji:	Pełna
Kapitał zakładowy:	83 300
Udział Emitenta w kapitale zakładowym spółki zależnej	64%
Udział Emitenta w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu spółki zależnej	64%

Tabela 9. Ogólne informacje o spółce zależnej Biuro Ekspertyz Procesowych spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (dane na dzień 30 czerwca 2015 roku)

Nazwa jednostki:	Biuro Ekspertyz Procesowych spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
Siedziba:	Wrocław
Kraj siedziby:	Polska
Przedmiot działalności:	Ekspertyzy specjalistyczne
Charakter dominacji:	Zależna
Metoda konsolidacji:	Pełna
Kapitał zakładowy:	50 000
Udział Emitenta w kapitale zakładowym spółki zależnej	85%
Udział Emitenta w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu spółki zależnej	85%

Tabela 10. Ogólne informacje o spółce Protecta Finance spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (dane na dzień 30 czerwca 2015 roku)

Nazwa jednostki:	Protecta Finance sp z o.o.
Siedziba:	Włocławek
Kraj siedziby:	Polska
Przedmiot działalności:	Usługi brokerskie
Charakter dominacji:	Stowarzyszona
Metoda konsolidacji:	Praw własności
Kapitał zakładowy:	1 000 000
Udział Emitenta w kapitale zakładowym spółki zależnej	36%
Udział Emitenta w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu spółki zależnej	36%

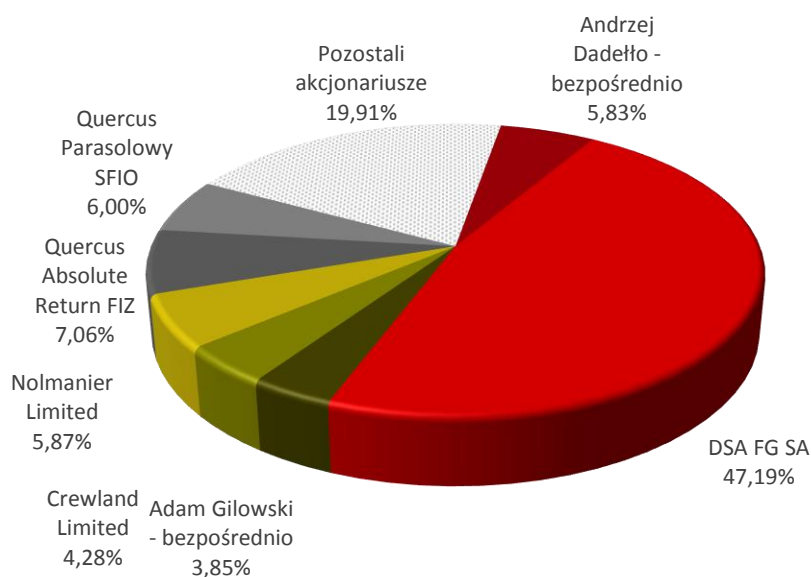
2.2. Kapitał zakładowy VOTUM S.A.

Przez cały okres sprawozdawczy, tj. od 1 stycznia 2015 do dnia publikacji Sprawozdania kapitał zakładowy Spółki wynosił 1 200 000 PLN i dzielił się na 12 000 000 akcji zwykłych na okaziciela o wartości nominalnej 0,10 PLN każda, w tym:

- 10 000 000 akcji serii A,
- 2 000 000 akcji serii B

Struktura akcjonariatu na dzień 1 stycznia 2015 roku

Akcjonariusz	Liczba akcji (szt.)	Wartość akcji (w zł)	Udział w kapitale zakładowym%	Liczba głosów	Udział w ogólnej liczbie głosów na WZ (%)
Andrzej Dadełto (łącznie)	6 362 700	636 270,00	53,02%	6 362 700	53,02%
Andrzej Dadełto – bezpośrednio	700 000	70 000,00	5,83%	700 000	5,83%
DSA Financial Group SA	5 662 700	566 270,00	47,19%	5 662 700	47,19%
Adam Gilowski (łącznie)	1 679 802	167 980,20	14,00%	1 679 802	14,00%
Adam Gilowski - bezpośrednio	461 627	46 162,70	3,85%	461 627	3,85%
Nolmanier Limited	704 502	70 450,20	5,87%	704 502	5,87%
Crewland Ltd	513 673	51 367,30	4,28%	513 673	4,28%
Quercus TFI S.A.	1 567 786	156 778,60	13,06%	1 567 786	13,06%
Fundusz Quercus Parasolowy SFIO	720 000	72 000,00	6,00%	720 000	6,00%
Fundusz Quercus Absolute Return FIZ	847 786	84 778,60	7,06%	847 786	7,06%
Pozostali akcjonariusze	2 389 712	238 971,20	19,92%	2 389 712	19,92%

Struktura akcjonariatu na dzień 1 stycznia 2015 roku

W okresie od 1 stycznia 2015 roku do 30 czerwca 2015 roku nastąpiły następujące zmiany w strukturze akcjonariatu:

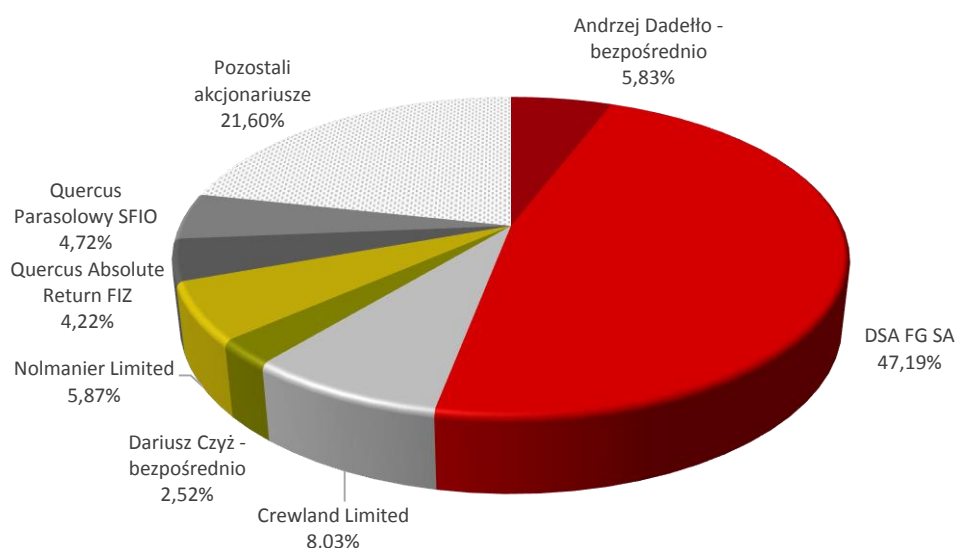
- Częściowe zbycie udziałów przez fundusze Quercus TFI SA
- Umorzenie części udziałów w spółce Nolmanier Limited, w wyniku czego kontrolę nad akcjami będącymi w posiadaniu tego podmiotu w sposób pośredni uzyskał Dariusz Czyż, a utracił Adam Gilowski

W wyniku tych wydarzeń na dzień 30 czerwca 2015 roku a także na dzień sporządzenia niniejszego Sprawozdania struktura akcjonariatu wygląda następująco:

Struktura akcjonariatu na 30 czerwca 2015 roku oraz dzień publikacji Sprawozdania

PÓŁROCZNE SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ VOTUM
(wszystkie kwoty w tys. PLN, o ile nie podano inaczej)

Akcjonariusz	Liczba akcji (szt.)	Wartość akcji (w zł)	Udział w kapitale zakładowym%	Liczba głosów	Udział w ogólnej liczbie głosów na WZ (%)
Andrzej Dadełto (łącznie)	6 362 700	636 270,00	53,02%	6 362 700	53,02%
Andrzej Dadełto – bezpośrednio	700 000	70 000,00	6,67%	700 000	5,83%
DSA Financial Group SA	5 662 700	566 270,00	47,19%	5 662 700	47,19%
Adam Gilowski (łącznie)	964 106	94 410,60	8,03%	964 106	8,03%
Crewland Ltd	964 106	96 410,60	8,03%	964 106	8,03%
Dariusz Czyż	1 007 472	100 747,20	8,40%	1 007 472	8,40%
Dariusz Czyż - bezpośrednio	302 970	30 297,00	2,52%	302 970	2,52%
Nolmanier Limited	704 502	70 450,20	5,87%	704 502	5,87%
Quercus TFI S.A.	1 073 587	107 358,70	8,95%	1 073 587	8,95%
Fundusz Quercus Parasolowy SFIO	566 739	56 673,90	4,72%	566 739	4,72%
Fundusz Quercus Absolute Return FIZ	506 848	50 684,80	4,22%	506 848	4,22%
Pozostali akcjonariusze	2 592 135	259 213,50	21,60%	2 592 135	21,60%

Struktura akcjonariatu na dzień sporządzenia Sprawozdania

3. SYTUACJA OPERACYJNA

3.1. Profil działalności spółek wchodzących w skład grupy kapitałowej

3.1.1 Usługi związane z procesem uzyskiwania świadczeń z tytułu szkód osobowych

VOTUM S.A.

VOTUM S.A. jest największym na polskim rynku ubezpieczeniowym podmiotem oferującym kompleksową pomoc w sprawach odszkodowawczych. Specjalizuje się w postępowaniach dotyczących roszczeń za szkody osobowe objęte systemem ubezpieczeń obowiązkowych. Podstawowa usługa Spółki polega na podjęciu działań mających na celu ustalenie sprawy wypadku i jego ubezpieczyciela, a następnie uzyskaniu od niego świadczeń odszkodowawczych. Po uzyskaniu zlecenia Spółka dokonuje wstępnej oceny prawnej sprawy pod kątem występowania odpowiedzialności cywilnej, przedawnienia roszczeń i zakresu szkód podlegających naprawieniu. W przypadku pozytywnej weryfikacji zleceniobiorca przystępuje do kompletowania materiału dowodowego, o który występuje do zakładów opieki zdrowotnej, organów ścigania i innych podmiotów na podstawie udzielonego pełnomocnictwa. Następnie na podstawie zgromadzonych dokumentów przygotowuje zgłoszenie roszczeń do właściwego w danej sprawie ubezpieczyciela, który ma obowiązek wsząć postępowanie odszkodowawcze. Na dalszym etapie sprawy Spółka kontroluje prawidłowość toku prowadzonego postępowania. W miarę potrzeb uzupełnia dokumentację szkody, jednocześnie czuwając nad stanem bieżącej sprawy, a po korzystnym rozstrzygnięciu sprawy, nad terminowością wypłaty świadczeń. W znacznej części przypadków postępowanie kończy się po wykorzystaniu drogi odwoławczej w ramach procedur wewnętrznych ubezpieczyciela lub wyrokiem sądowym po skierowaniu powództwa przez kancelarię prawną Kancelaria Adwokatów i Radców Prawnych A. Łebek i Wspólnicy sp. k., będącą podmiotem zależnym VOTUM S.A.

VOTUM Centrum Odškodnienia, a.s. (1 lipca 2014 roku zostało zarejestrowane połączenie spółek, w wyniku którego cały majątek spółki został przeniesiony do spółki VOTUM Centrum Odškodnění, a.s.)

Spółka zależna VOTUM Centrum Odškodnienia, a.s. świadczy na rynku słowackim usługi analogiczne do opisanych powyżej usług VOTUM S.A.

VOTUM Centrum Odškodnění, a.s.

Spółka zależna VOTUM Centrum Odškodnění, a.s. świadczy na rynku czeskim usługi analogiczne do opisanych powyżej usług VOTUM S.A.

VIDSHKODUVANNYA spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

Spółka zależna VIDSHKODUVANNYA sp. z o.o. świadczy na rynku ukraińskim usługi analogiczne do opisanych powyżej usług VOTUM S.A.

3.1.2 Usługi prawnicze

Kancelaria Adwokatów i Radców Prawnych A. Łebek i Wspólnicy sp. k.

Kancelaria oferuje swoje usługi klientom indywidualnym oraz podmiotom gospodarczym, zapewniając w pełni profesjonalne zastępstwo procesowe klienta w postępowaniach sądowych i administracyjnych oraz w negocjacjach na terenie całego kraju. Jako podmiot zależny VOTUM S.A., KAIRP A. Łebek i Wspólnicy sp. k. specjalizuje się w postępowaniach odszkodowawczych, postępowaniach karnych, postępowaniach gospodarczych, postępowaniach z zakresu ochrony wierzycieli przed niewypłacalnością dłużnika, zarówno na etapie przedsądowym, jak i podczas postępowania sądowego. Spółka rozszerza także spectrum świadczonych usług o obsługę biznesową, w tym m.in.: opracowanie strategii gwarantującej ciągłość biznesu, optymalizację przyjętych rozwiązań przy uwzględnieniu aspektów prawnych, podatkowych, finansowych, dobór właściwej formy prawnej, bieżący monitoring sytuacji przedsiębiorstwa, analiza możliwości finansowania działalności przedsiębiorstwa.

3.1.3 Usługi rehabilitacyjne

Polskie Centrum Rehabilitacji Funkcjonalnej VOTUM S.A. spółka komandytowa

Polskie Centrum Rehabilitacji Funkcjonalnej VOTUM S.A. spółka komandytowa przejęła od PCRF VOTUM S.A. zadania polegające na niesieniu pomocy osobom poszkodowanym w wypadkach komunikacyjnych oraz z innymi schorzeniami i urazami. Ze względu na deficyt rynkowy podmiotów specjalizujących się w rehabilitacji schorzeń neurologicznych placówka kładzie szczególny nacisk na tę właśnie dziedzinę.

Ośrodek specjalizuje się w rehabilitacji osób:

- po złamaniach kończyn lub kręgosłupa,
- po urazach mózgowo-czaszkowych,
- po przebytych udarach,
- z problemami neurologicznymi,
- posiadających problem z pokonywaniem barier architektonicznych,
- ze skrzywieniem kręgosłupa lub wadami postawy.

3.1.4 Usługi administracyjne, najem i obsługa nieruchomości

Polskie Centrum Rehabilitacji Funkcjonalnej VOTUM S.A.

W efekcie powołania w dniu 31 listopada 2012 r. nowej spółki pod nazwą Polskie Centrum Rehabilitacji Funkcjonalnej VOTUM S.A. spółka komandytowa nastąpiła zmiana profilu działalności Polskiego Centrum Rehabilitacji VOTUM S.A.. Obecnym zadaniem spółki jest zarządzanie, administracja i utrzymanie nieruchomości położonej w Krakowie przy ulicy Golikówka 6. Budynek ten w latach 2012-2013 został powiększony o dodatkowe skrzydło, którego oficjalne otwarcie miało miejsce 25 maja 2013 roku. PCR F VOTUM S.A. zapewnia spółce PCR F VOTUM S.A. sp. k. miejsce i odpowiednie warunki do prowadzenia działalności rehabilitacyjnej.

3.1.5 Usługi marketingowe

VOTUM Connect S.A.

Celem spółki jest budowanie nowych kanałów docierania do klientów z usługami Grupy Kapitałowej VOTUM. Do tego celu wykorzysta między innymi telemarketing i Internet, co pozwoli na przyspieszenie procesu obsługi klienta przy jednoczesnym zwiększeniu wygody korzystania i jakości usług świadczonych przez spółki GK VOTUM.

Biuro Ogólnopolskich Badań Ankieterów Terenowych sp. z o.o.

Celem spółki jest budowanie nowych kanałów docierania do klientów z usługami Grupy Kapitałowej VOTUM. Przedmiotem działalności nowego podmiotu jest prowadzenie badań w oparciu o metody i techniki badań socjologicznych na dużych grupach społecznych.

3.1.5 Usługi brokerskie

Protecta Finace sp. z o.o.

Celem spółki jest świadczenie usług brokerskich.

3.1.6 Usługi w zakresie sporządzania ekspertyz

Biuro Ekspertyz Procesowych sp. z o.o.

Celem spółki jest świadczenie usług sporządzania ekspertyz.

3.2. Obszar działalności

Spółki Grupy kapitałowej VOTUM działają na obszarze:

- Polski, Czech, Słowacji, Ukrainy – w zakresie usług odszkodowawczych
- Polski – w zakresie usług rehabilitacyjnych
- Polski – w zakresie usług prawnych

Zarząd Emitenta rozważa możliwość dalszej ekspansji w zakresie prowadzenia działalności odszkodowawczej.

3.3. Otoczenie rynkowe

3.3.1 Zmiany legislacyjne

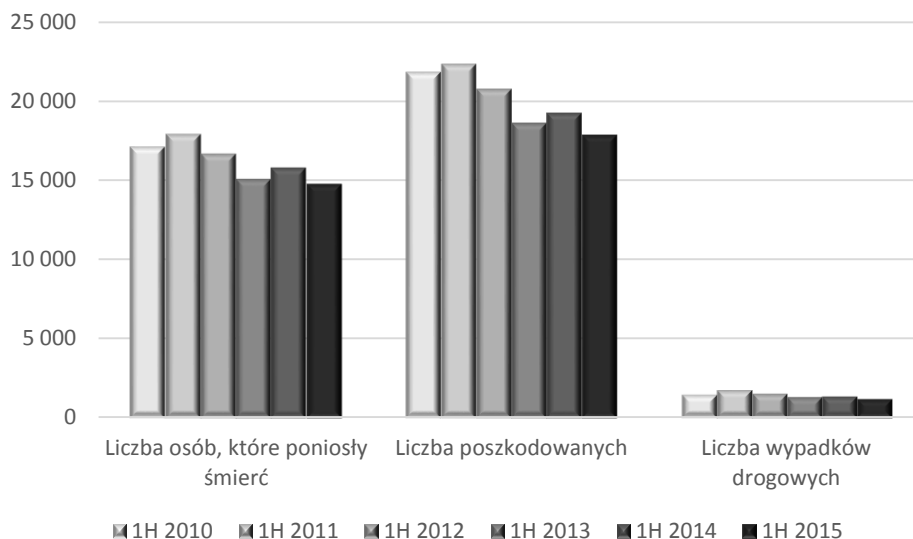
Uchwalenie przez Sejm Ustawy o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym

W lipcu 2015 roku Sejm uchwalił ustawę o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym. Ustawa w przyjętym przez Sejm brzmieniu daje poszkodowanym realne wzmocnienie ich dotychczasowej pozycji w kontaktach z ubezpieczycielami. I to nie tylko z powodu możliwości złożenia reklamacji, na którą ubezpieczyciel będzie musiał udzielić odpowiedzi w określonym terminie. Równie ważne jest zwiększenie roli obecnego Rzecznika Ubezpieczonych. Po wejściu w życie ustawy, będzie dysponował realnymi narzędziami, pozwalającymi na poprawę sytuacji osób poszkodowanych w relacjach z ubezpieczycielami. Ustawa wprowadza procedurę reklamacyjną i nowy urząd Rzecznika Finansowego oraz przewiduje pozasądowy tryb rozpatrywania sporów powstałych pomiędzy instytucjami finansowymi a ich klientami. Do tych ostatnich należą także osoby poszkodowane występujące z roszczeniami na podstawie przepisów ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, UFG i PBUK. Zakresem ustawy są także objęci członkowie funduszy emerytalnych i osoby uprawnione do wypłaty zgromadzonych przez nich środków, jak również klienci banków czy też instytucji pożyczkowych. Ustawa określa zasady składania przez te osoby reklamacji rozumianych jako wystąpienia, w których klient zgłasza zastrzeżenia dotyczące usług świadczonych przez podmiot rynku finansowego. Co ważne, do tych ostatnich ustawa zalicza, poza zakładami ubezpieczeń, także m.in. oddział zagranicznego ubezpieczyciela, jak również Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny i Polskie Biuro Ubezpieczycieli Komunikacyjnych. Najważniejsze obostrzenia dotyczą terminu udzielenia odpowiedzi na reklamację, a także skutków związanych z jego niedotrzymaniem. Jeśli bowiem podmiot rynku finansowego nie udzieli odpowiedzi na reklamację w ciągu 30 dni od jej otrzymania, a w sprawach szczególnie skomplikowanych w ciągu dni 60, reklamacja będzie uważana za rozpatrzoną zgodnie z wolą klienta. Za naruszenie obowiązków informacyjnych i nieterminowość w udzieleniu odpowiedzi na reklamację, Rzecznik Finansowy może nałożyć na podmiot rynku finansowego karę pieniężną w wysokości do 100 tys. złotych. Warto również zwrócić uwagę na przewidziane w ustawie procedury związane z pozasądowym rozwiązywaniem sporów między klientami a podmiotami rynku finansowego. Ci ostatni nie będą mogli odmówić udziału w takim postępowaniu, co niewątpliwie wpłynie na zwiększenie liczby spraw kierowanych do mediacji i tym samym, pozwoli na częstsze polubowne rozstrzyganie sporów. Obecnie ustawa oczekuje na podpis Prezydenta.

3.3.2 Statystyki policyjne – liczba wypadków w I półroczu 2015 roku

Obecny rok jest kolejnym, który potwierdza tendencję zmniejszania się liczby wypadków drogowych oraz poszkodowanych w nich osób. Wpływ na tę tendencję ma między innymi rosnąca świadomość społeczna, ale przede wszystkim stopniowa poprawa infrastruktury drogowej, w tym oddawanie do użytku kolejnych autostrad i dróg szybkiego ruchu.

W pierwszej połowie roku 2015 miało miejsce 14 773 wypadków, w których zginęło 1 227 osób, a 17 857 zostało rannych. Zgłoszono także 165 083 kolizje.

Liczba wypadków komunikacyjnych oraz poszkodowanych w nich osób w miesiącach I-VI w latach 2010-2015

3.3.3 Wysokość wypłaconych odszkodowań

Zgodnie z danymi Komisji Nadzoru Finansowego w grupie OC posiadaczy pojazdów mechanicznych (grupa 10.) w I kwartale 2015 roku zlikwidowano 263 387 szkód i wypłacono 1,54 mln PLN, co w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku daje wzrost łącznej kwoty wypłaconych świadczeń o 9,23%, liczby zlikwidowanych szkód o 1,84%, a więc wzrost średniej wartości likwidowanej szkody o 7,26%.

3.3.4 Skargi do Rzecznika Ubezpieczonych w I półroczu 2015 roku

W I półroczu 2015 r. skargi kierowane do Rzecznika Ubezpieczonych napływały zarówno bezpośrednio od osób ubezpieczonych, ubezpieczających, uposażonych i uprawnionych z umowy ubezpieczenia – 5278 spraw (69,8%), jak też za pośrednictwem pełnomocników i innych podmiotów – 2286 spraw (30,2%).

W przedstawianym okresie sprawozdawczym – podobnie jak w minionych latach, najliczniejsza grupa skarg, odnosiła się do ubezpieczeń komunikacyjnych – 3533 skargi, co stanowiło 46,7% ogółu spraw. Dla porównania, w I półroczu 2014 r. liczba ta wynosiła 4015 (50,4%). Oznacza to, iż nastąpił spadek udziału grupy skarg dotyczącej problematyki ubezpieczeń komunikacyjnych o 3,7 pkt proc.

W I półroczu 2015 r. odnotowano wpływ 2939 skarg odnoszących się do obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych. Udział tych spraw uległ zmniejszeniu w stosunku do I półrocza ubiegłego roku o 1,8 pkt proc. Najczęściej zgłaszane zastrzeżenia dotyczyły uzyskania pełnej rekompensaty za wynajem pojazdu zastępczego oraz sposobu likwidacji szkody, poprzez nieuprawnione kwalifikowanie jej jako szkody całkowitej. Skarżący wskazywali, iż ubezpieczyciele często zaniżają wartość pojazdu w stanie sprzed szkody, a zawyżają wartość wraku/pozostałości, nie udzielając jednocześnie pomocy w ich zbyciu za ustaloną przez zakład ubezpieczeń cenę. Zgłaszane problemy dotyczyły również m.in. prawa osoby poszkodowanej do decydowania o wyborze części stosowanych do naprawy pojazdu, zasadności stosowania przez ubezpieczycieli amortyzacji części, problematyki wypłaty odszkodowania z tytułu utraty wartości handlowej pojazdu, kosztów związanych z holowaniem i parkowaniem pojazdu, żądania przedstawienia faktur źródłowych stwierdzających rodzaj i źródło nabycia części zamiennych stosowanych przy naprawie pojazdu oraz obniżania przez zakład ubezpieczeń stawek za roboczogodziny.

Natomiast w odniesieniu do szkód na osobie najczęściej pojawiały się zarzuty dotyczące ustalania na zbyt niskim poziomie świadczeń odszkodowawczych, dochodzonych w ramach obowiązkowego ubezpieczenia OC sprawcy szkody – w tym mieszczą się zarówno zarzuty dotyczące zaniżenia procentu uszczerbku na zdrowiu, zbyt niskiej kwoty zadośćuczynienia za doznaną krzywdę oraz zaniżenia stosownego odszkodowania w przypadku znacznego pogorszenia sytuacji życiowej po śmierci osoby najbliższej oraz zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę przyznawanego najbliższym członkom rodziny zmarłego.¹

3.3.5. Statystyka KRUS – wypadki w rolnictwie w 2015 roku

W I półroczu 2015 zgłoszono 10 053 zdarzenia wypadkowe – o 725 (7,2%) mniej niż w I półroczu roku poprzedniego. Zakończono postępowanie w sprawie realizacji 11 325 wniosków o jednorazowe odszkodowanie z tytułu stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu bądź śmierci, spowodowanej wypadkiem przy pracy rolniczej. Za wypadki przy pracy rolniczej w rozumieniu ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników uznano 10 232 zdarzenia.

Zgłoszono 187 wniosków o jednorazowe odszkodowanie z tytułu uszczerbku na zdrowiu wskutek choroby zawodowej, tj. o 46 (14,5%) więcej niż w analogicznym okresie ubiegłego roku. Wydano 114 decyzji przyznających odszkodowanie. W porównaniu do I półrocza ubiegłego roku odnotowano zwiększenie o 7,5% liczby decyzji przyznających jednorazowe odszkodowanie.²

3.2.6. Usługi świadczone przez VOTUM S.A.

VOTUM S.A. jest największym na polskim rynku ubezpieczeniowym podmiotem oferującym kompleksową pomoc w sprawach odszkodowawczych. Specjalizuje się w postępowaniach dotyczących roszczeń za szkody osobowe objęte systemem ubezpieczeń obowiązkowych, ale jej działalność obejmuje także dochodzenie roszczeń za szkody rzeczowe na zlecenie lub na podstawie odkupu praw od poszkodowanych oraz dochodzenie środków pieniężnych z kont bankowych i kont emerytalnych na rzecz uprawnionych po śmierci posiadacza konta.

Podstawowa usługa Spółki polega na weryfikacji możliwości uzyskania świadczeń dla klienta na podstawie wstępnej oceny prawnej sprawy pod kątem występowania odpowiedzialności cywilnej i/lub uprawnienia do otrzymania świadczenia. W przypadku pozytywnej weryfikacji zleceniobiorca przystępuje do kompletowania materiału dowodowego, o który występuje do zakładów opieki zdrowotnej, organów ścigania i innych podmiotów na podstawie udzielonego pełnomocnictwa. Następnie na podstawie zgromadzonych dokumentów przygotowuje się zgłoszenie roszczeń do właściwego w danej sprawie podmiotu. Na dalszym etapie sprawy Spółka kontroluje prawidłowość toku prowadzonego postępowania. W miarę potrzeb uzupełnia dokumentację szkody, jednocześnie czuwając nad stanem bieżącej sprawy, a po korzystnym rozstrzygnięciu sprawy, nad terminowością wypłaty świadczeń. W znacznej części przypadków postępowanie kończy się po wykorzystaniu drogi

---

¹ http://rzu.gov.pl/pdf/Raport_RU_I_polroczne_2015.pdf

²

http://www.krus.gov.pl/fileadmin/moje_dokumenty/dokumenty/prewencja/statystyki/2015/Komunikat_o_wypadkach_w_I_polroczu_2015_roku.pdf

PÓŁROCZNE SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ VOTUM
(wszystkie kwoty w tys. PLN, o ile nie podano inaczej)

odwoławczej lub wyrokiem sądowym po skierowaniu powództwa przez kancelarię prawną Kancelaria Adwokatów i Radców Prawnych A. Łebek i Wspólnicy sp. k., będącą podmiotem zależnym VOTUM S.A.

3.3.7 Wolumen spraw

W I półroczu 2015 roku w VOTUM S.A. zarejestrowano 12 126 spraw, co stanowiło wzrost o 3,18% w stosunku do analogicznego okresu poprzedniego roku. Wzrost liczby pozyskanych spraw jest wynikiem skutecznego docierania do grupy docelowej, podejmowanych działań marketingowych, w tym funkcjonowania spółek zależnych, których zadaniem jest budowanie specjalistycznych kanałów dotarcia i komunikacji z klientami. Sfinalizowanie ponadprzeciętnie wysokiej liczby spraw w IV kwartale roku 2014 oraz I półroczu 2015, a także skierowanie dużej liczby spraw na drogę postępowania sądowego spowodowało natomiast spadek liczby i wartości spraw prowadzonych na dzień bilansowy 30 czerwca 2015 roku. Jednocześnie wzrosła liczba i wartość spraw prowadzonych w Kancelarii Adwokatów i Radców Prawnych A. Łebek i Wspólnicy sp. k. na dzień 30 czerwca 2015 roku – odpowiednio o 5,42% i 16,31%.

Liczba i wartość spraw prowadzonych przez VOTUM S.A. i KAiRP A. Łebek i Wspólnicy sp. k. na koniec II kwartału 2014 roku i II kwartału 2015 roku oraz zmiana procentowa

VOTUM S.A.	1H 2015	1H 2014	Zmiana %
Liczba zarejestrowanych spraw styczeń - czerwiec	12 126	11 752	3,18%
Liczba spraw prowadzonych na dzień 30 czerwca	13 411	13 961	-3,94%
Wartość spraw prowadzonych na dzień 30 czerwca	487 963 635	576 253 721	-15,32%
KAiRP A. Łebek i Wspólnicy sp. k.	1H 2015	1H 2014	Zmiana %
Liczba zarejestrowanych spraw styczeń - czerwiec	2 106	2 791	-24,54%
Liczba spraw prowadzonych na dzień 30 czerwca	8 737	8 288	5,42%
Wartość spraw prowadzonych na dzień 30 czerwca	458 009 171	393 774 207	16,31%

3.3.8. Rozszerzanie wachlarza usług

W I półroczu 2015 roku VOTUM S.A., jak i spółki z grupy kapitałowej kontynuowały proces zwiększania udziału spraw dotyczących szkód w wyniku wypadków przy pracy i w rolnictwie. Silnie rozwijaną gałęzią działalności jest kompleksowa obsługa szkód rzeczowych na zlecenie lub na podstawie odkupu praw od poszkodowanych oraz dochodzenie środków pieniężnych z kont bankowych i kont emerytalnych na rzecz uprawnionych po śmierci posiadacza konta.

3.3.9. Aktywne pozyskiwanie klientów

VOTUM S.A. aktywnie pozyskuje klientów, zarówno poprzez własną sieć przedstawicieli, jak i poprzez spółki zależne specjalizujące się z docieraniu do potencjalnych klientów za pomocą kanałów komunikowania się na odległość oraz z wykorzystaniem technik i metod badań socjologicznych na dużych grupach społecznych.

3.4. Istotne czynniki ryzyka

3.4.1 Ryzyko niepowodzenia strategii Emitenta

Emitent w strategii swojego rozwoju przewiduje m.in. dalsze umacnianie swojej pozycji rynkowej w branży kancelarii odszkodowawczych, rozwój spółek zależnych prowadzących działalność kancelarii odszkodowawczych na terenie Czech, Słowacji i Ukrainy, a także, w dalszej perspektywie, na innych rynkach Europy południowej, a także rozwój spółek zależnych będących kanałem pozyskania nowych klientów. Dodatkowo w Grupie kapitałowej Emitenta rozwijana jest działalność specjalistycznej placówki świadczącej usługi rehabilitacyjne działającej w ramach spółki zależnej PCR F VOTUM S.A. spółka komandytowa.

Realizacja założeń strategii rozwoju Emitenta uzależniona jest od zdolności Spółki do adaptacji do zmiennych warunków panujących w branżach, w ramach których Spółka i podmioty od niej zależne prowadzą działalność. Do najważniejszych czynników ryzyka wpływających na branżę doradztwa odszkodowawczego jest zmniejszanie się liczby wypadków drogowych. Ryzyko to ma charakter długofalowy. Reakcją Grupy na to ryzyko jest dywersyfikacja działalności na wypadki przy pracy, w rolnictwie i w mieniu. Istnieje zatem ryzyko nieosiągnięcia części lub wszystkich założonych celów strategicznych w związku ze złą oceną otoczenia bądź nieumiejętnego dostosowania się do zmiennych warunków, co może mieć istotny negatywny wpływ na działalność, sytuację finansowo-majątkową oraz na wyniki Emitenta.

W celu ograniczenia niniejszego ryzyka Zarząd podejmuje działania w kierunku dywersyfikacji ofert oraz na bieżąco analizuje czynniki mogące mieć potencjalnie niekorzystny wpływ na działalność i wyniki Spółki, a w razie potrzeby podejmuje niezbędne decyzje i działania.

3.4.2 Ryzyko zmian tendencji rynkowych

Działalność Emitenta opiera się o świadczenie usług w ramach kancelarii odszkodowawczej, która zapewnia profesjonalne przedstawicielstwo osób poszkodowanych przy egzekwowaniu odszkodowania od ubezpieczyciela. Występowanie na rynku doradców odszkodowawczych związane jest m.in. z brakiem zaufania osób poszkodowanych do wycen ubezpieczycieli, którzy są jednocześnie oceniającym szkodę i płatnikiem odszkodowania. W przypadku zmian tendencji rynkowych polegających na polityce ograniczania wysokości świadczeń wypłacanych przez ubezpieczycieli działalność kancelarii odszkodowawczych może być narażona na obniżenie przychodów.

Emitent minimalizuje to ryzyko poprzez zwiększanie udziału spraw kierowanych na drogę postępowania sądowego, skutecznie przeciwdziałając polityce stosowanej przez ubezpieczycieli.

3.4.3 Ryzyko związane z obniżeniem wartości marży Emitenta

Wartość przychodów uzyskiwanych przez Emitenta opiera się w znaczącej części o wysokość honorarium pobieranego przez Spółkę od kwot pozyskanych na rzecz klientów. W związku z rosnącą konkurencją na rynku kancelarii odszkodowawczych, konieczności udzielania znaczącego dyskonta na pobieranej przez Spółkę prowizji w sprawach dotyczących znaczących odszkodowań, a także projektów regulacji działalności kancelarii odszkodowawczych zawierających m.in. konieczność znaczącego ograniczenia wysokości pobieranych marż, istnieje ryzyko, iż w przyszłości może zaistnieć sytuacja, w której Emitent będzie zmuszony do obniżenia wysokości pobieranego wynagrodzenia. W takim przypadku wzrost liczby rozpatrywanych spraw może nie zrekomensować spadku wartości wynagrodzenia, co może spowodować zmniejszenie uzyskiwanych przez Emitenta wyników finansowych.

Emitent zabezpiecza się przed przedmiotowym ryzykiem poprzez wysoką jakość świadczonych usług, szybkość wyegzekwowania świadczeń na rzecz swoich klientów oraz uniwersalność swoich usług (klienci Emitenta mają możliwość skorzystania zarówno z usług kancelarii odszkodowawczej, jak i usług Polskiego Centrum Rehabilitacji Funkcjonalnej VOTUM S.A.). Rosnący odsetek spraw kierowanych na drogę postępowania sądowego zapewnia wyższe honoraria uzyskiwane przez Grupę Kapitałową VOTUM i wpływa pozytywnie na wyniki finansowe.

3.4.4 Ryzyko związane z działaniami nieuczciwej konkurencji

Przychody ze sprzedaży Emitenta generowane są za pomocą rozbudowanej struktury wykwalifikowanych przedstawicieli regionalnych. Większość podmiotów konkurencyjnych, w tym największe z nich, zorganizowały struktury sprzedaży w analogiczny jak Spółka sposób. W przypadku stosowania przez przedstawicieli podmiotów konkurencyjnych działań nieuczciwej konkurencji, Emitent może utracić zaufanie potencjalnych klientów jak i klientów, z którymi Spółka posiada już zawarte umowy. Działania takie mogą przejawiać się przenoszeniem fałszywych twierdzeń o Emitencie w kontaktach z klientami, wykorzystaniu do tego celu forów internetowych, a nawet inspirowanie, czy sponsorowanie nieprzychylnych Emitentowi publikacji w prasie, radio, telewizji i Internecie.

Spółka, w związku z zaobserwowaniem tego rodzaju działań w przeszłości oraz zagrożeniami w przyszłości, prowadzi aktywną działalność medialną, polegającą na promowaniu jakości swoich usług poprzez zamieszczanie opinii eksperckich do wypadków komentowanych w środkach masowego przekazu, publikacje branżowe oraz podejmowanie kroków prawnych w przypadku niezrzetelnych informacji naruszających dobra Emitenta.

3.4.5 Ryzyko związane z narastającą konkurencją

W związku z atrakcyjnością perspektyw rozwoju branży, a także brakiem ograniczeń prawnych prowadzenia tego rodzaju działalności, istnieje ryzyko narastającej konkurencji prowadzącej działalność analogiczną do VOTUM S.A.. Obecnie, według szacunkowych danych, działa ponad kilkaset firm konkurencyjnych wobec Emitenta.

Emitent, aby zminimalizować przedmiotowe ryzyko, koncentruje się na podnoszeniu jakości oferowanych usług w celu konkurowania przede wszystkim jakością świadczonych usług. Spółka zapewnia to poprzez utrzymanie zatrudnienia wysoko wykwalifikowanej kadry prowadzącej postępowania odszkodowawcze, usprawnianie procedur wewnętrznych (m.in. poprzez wprowadzenie dedykowanego systemu informatycznego) oraz wdrażanie elektronicznego obiegu dokumentacji pomiędzy Spółką a Towarzystwami Ubezpieczeniowymi. Działania te mają na celu skrócenie czasu uzyskiwania świadczeń na rzecz klienta. Ponadto Emitent rozwija usługi komplementarne do świadczonej przez siebie usługi, aby zapewnić korzyści płynące z efektu synergii i dywersyfikacji działalności.

3.4.6 Ryzyko związane z otoczeniem prawnym, w którym działają podmioty grupy VOTUM

Podstawowa działalność Emitenta nie jest ujęta w ramy prawne szczegółowo określające zasady wykonywania zawodu i wymogi kwalifikacyjne. Ze względu na dynamiczny rozwój branży pośrednictwa odszkodowawczego pojawiają się propozycje rozwiązań legislacyjnych mających na celu reglamentację wskazanej działalności gospodarczej. W przypadku wprowadzenia wymogów kwalifikacyjnych istnieje ryzyko, iż pracownicy Emitenta nie nabędą wymaganych uprawnień. Emitent minimalizuje zagrożenia dla płynności funkcjonowania w razie ziszczenia się przedmiotowego ryzyka poprzez zatrudnienie wysoko wyspecjalizowanej kadry gotowej do poddania się weryfikacji zawodowej, jak również poprzez systematyczne organizowanie szkoleń.

3.4.7. Ryzyko utraty kadry menedżerskiej i/lub kluczowych pracowników

Działalność VOTUM S.A. oraz jej perspektywy rozwoju są w dużej mierze oparte na wiedzy merytorycznej i doświadczeniu osób zarządzających oraz kluczowych pracowników. Dodatkowo działania podmiotów konkurencyjnych mogą być przyczyną odejścia kluczowych pracowników i/lub utrudnić proces rekrutacji. Utrata osób z kadry zarządzającej lub kluczowych pracowników może w sposób przejściowy wpłynąć na realizację usług i mieć tym samym negatywny wpływ na sytuację finansową i wyniki Spółki.

Emitent kładzie szczególny nacisk na zaimplementowanie systemów motywacyjnych, które będą minimalizować przedmiotowe ryzyko.

3.4.8. Ryzyko przejęcia przez ubezpieczycieli części usług świadczonych przez VOTUM S.A.

Zgodnie z zapowiedziami ubezpieczycieli istnieje ryzyko, że usługa świadczona obecnie przez Emitenta, tj. rozliczanie szkód osobowych, zostanie wprowadzona do zakresu usług przez ubezpieczycieli. Zastosowanie przez nich odpowiednich narzędzi sprzedaży związanej może ograniczyć możliwość dotarcia Spółki do potencjalnych klientów, co obniżyłoby poziom sprzedaży, a tym samym przychody Spółki.

Emitent, wypracowując najwyższe standardy obsługi i jakości świadczonych usług, minimalizuje przedmiotowe ryzyko, skupiając się jednocześnie na działaniach edukacyjnych mających na celu podnoszenie świadomości ludzi co do przysługujących im świadczeń oraz prawa wyboru podmiotu świadczącego usługi dochodzenia roszczeń.

3.5. Najważniejsze zdarzenia w okresie od 1 stycznia 2015 roku do dnia sporządzenia niniejszego Sprawozdania

3.5.1. Cesje wierzytelności za szkody rzeczowe

Od października 2014 r. VOTUM S.A. poszerzyło swoją działalność o dochodzenie wierzytelności za szkody rzeczowe, nabywane w drodze cesji. VOTUM nabywa od poszkodowanych, którzy otrzymali zaniżone odszkodowania za szkody rzeczowe, prawa do dochodzenia dalszych roszczeń od ubezpieczycieli. Z uwagi na fakt, że 89% poszkodowanym w wyniku kolizji i wypadków drogowych ubezpieczyciele wypłacają zaniżone odszkodowania, działalność ta może stanowić istotne źródło uzyskiwania przychodów przez Spółkę.

3.5.2. Wzrost udziału spraw kierowanych na drogę postępowania sądowego za pośrednictwem Kancelarii Adwokatów i Radców Prawnych A. Łebek i Wspólnicy sp. k.

I półrocze 2015 roku było kolejnym okresem, w którym istotną tendencją był wzrost udziału spraw odszkodowawczych kierowanych na drogę postępowania sądowego. Wraz ze wzrostem liczby spraw sądowych obsługiwanych przez należącą do Grupy kapitałowej Kancelarię Adwokatów i Radców Prawnych A. Łebek i Wspólnicy sp. k. rośnie wartość świadczeń uzyskiwanych za jej pośrednictwem, a tym samym jej udział w przychodach Grupy kapitałowej.

3.5.3. Rozwój kanałów sprzedaży

Do wzrostu wolumenu pozyskiwanych spraw przyczynia się m.in. rozwój nowych kanałów sprzedaży, w tym przede wszystkim funkcjonowanie spółek zależnych specjalizujących się w budowaniu nowych specjalistycznych kanałów dotarcia do klientów. Pierwszą tego typu spółką była utworzona w maju 2013 roku VOTUM Connect S.A.

Dnia 9 kwietnia 2015 roku VOTUM S.A. nabyło 533 nowo utworzonych udziałów w spółce Biuro Ogólnopolskich Badań Ankieterów Terenowych sp. z o.o. z siedzibą w Słupcy (dalej: „BOBAT”) stanowiących 64% kapitału i uprawniających do 64% głosów na zgromadzeniu wspólników BOBAT. Celem działania BOBAT jest popularyzacja wiedzy na temat praw osób poszkodowanych w wypadkach. BOBAT, obok VOTUM Connect S.A., jest drugą spółką zależną rozwijającą nowe kanały pozyskiwania potencjalnych klientów. W przeciwieństwie do VOTUM Connect S.A., która pozyskuje klientów poprzez kanały komunikacji na odległość, przedmiotem działalności nowego podmiotu jest prowadzenie badań w oparciu o metody i techniki badań socjologicznych na dużych grupach społecznych.

3.5.4. Poszerzenie oferty przez Polskie Centrum Rehabilitacji Funkcjonalnej VOTUM S.A. sp. k.

Po zakończeniu w maju 2013 roku rozbudowy ośrodka Polskie Centrum Rehabilitacji Funkcjonalnej VOTUM S.A. sp. k. główny nacisk zarządu ośrodka został położony na rozszerzaniu oferty, a tym samym pozyskiwaniu coraz szerszej grupy pacjentów. W I półroczu 2015 roku zostały uruchomione dwa programy, które mogą znacząco przyczynić się do rozszerzenia grupy docelowej pacjentów, a tym samym zwiększenia poziomu obłożenia w PCRf. Pierwszym z nich było opracowanie systemu opieki nad osobami cierpiącymi na anoreksję. Program pomocy pod nazwą „rehabilitacja żywieniowa” opracowany we współpracy z lekarzem, dietetykiem i fizjoterapeutami jest przeznaczony dla osób, których poziom BMI nie kwalifikuje do leczenia w szpitalach psychiatrycznych.

Drugim programem była przeprowadzona na przełomie kwietnia i maja akcja w jednym z klubów piłkarskich „Trenuj z głową” skierowana do dzieci i ich rodziców. Celem akcji było pokazanie, jak należy w odpowiedni sposób przygotować się do treningu oraz sprawdzić, w jakim stopniu dzieci są w stanie wykonywać niektóre ćwiczenia. Akcja obejmowała także wykonanie testów, które miały wykazać gotowość do uprawiania sportu. Akcja o charakterze pilotażowym pozwoliła pozyskać do terapii zarówno dzieci, jak i ich rodziców, a przede wszystkim rozszerzyć działalność terapeutyczną na współpracę z klubami sportowymi.

3.5.5. Utworzenie oddziału na Węgrzech przez spółkę zależną VOTUM Centrum Odškodnění, a.s.

W I półroczu br. zarząd spółki zależnej – VOTUM Centrum Odškodnění, a.s. z siedzibą w Brnie, Czechy podjął uchwałę o utworzeniu oddziału Spółki na Węgrzech. Oddział po zarejestrowaniu we właściwym sądzie rejestrowym i mający swoją siedzibę Munkácsy Mihály utca 8. fszt. 1, 9021 Győr będzie prowadzić działalność analogiczną do działalności VOTUM tj. związaną z oceną szkód i dochodzenia roszczeń odszkodowawczych, na terenie Węgier. Rozszerzenie obszaru działalności spółki działającej na terenie Czech i Słowacji na rynek węgierski jest elementem realizacji planu ekspansji Grupy kapitałowej VOTUM na rynki południowe, który był jednym z celów transgranicznego połączenia przeprowadzonego w roku 2014, a tym samym utworzenia silnego gospodarczo podmiotu, który stałby się podstawą rozwoju terytorialnego Grupy. To również element rozwoju organicznego podmiotu, który po ustabilizowaniu po naturalnych zmianach organizacyjnych wynikających z transgranicznego połączenia spółek, od początku roku prowadzi działania mające na celu intensyfikację sprzedaży oraz rozszerzenie obszaru działalności.

3.5.6. Nabycie udziałów w Protecta Finance sp. z o.o. jako rozszerzenie działalności grupy kapitałowej

W I półroczu 2015 roku VOTUM S.A. nabyła udiały w Protecta Finance sp. z o.o. w celu rozszerzenia działalności w zakresie kompleksowej obsługi prawno-finansowej podmiotów trzecich świadczonej przez Kancelarię Adwokatów i Radców Prawnych A. Łebek i Wspólnicy sp. k., którą łączy z Protecta Finance sp. z o.o. umowa współpracy. Usługi świadczone przez Kancelarię na rzecz Klienta polegają na obsłudze prawnej – wdrożeniu rozwiązania prawnego dopasowanego do sytuacji prawno-finansowej Klienta. Usługi świadczone przez Protecta na rzecz Klienta polegają na dokonaniu analizy sytuacji prawno-finansowej Klienta i przedstawieniu propozycji rozwiązań ubezpieczeniowych skorelowanych z rozwiązaniem prawnym wdrożonym przez KAIRP.

3.5.7. Ogłoszenie prognozy wyników na rok 2015

Zgodnie ze sporządzoną prognozą w okresie od 1 stycznia 2015 do 31 grudnia 2015 wybrane dane finansowe wyniosą (w tys.):

- Przychody ze sprzedaży netto w Grupie Kapitałowej – 90 681 PLN
- Zysk netto Grupy Kapitałowej VOTUM przypisany podmiotowi dominującemu – 13 657 PLN

Przewidywane wyniki stanowią zatem wzrost przychodów Grupy kapitałowej o ponad 20% względem przychodów roku 2014 (90 mln PLN vs 74 mln PLN w roku 2014), oraz skonsolidowanego zysku netto przypisanego podmiotowi dominującemu o ponad 40% (13,5 mln PLN vs 9,5 mln PLN w poprzednim roku).

3.5.8. Wypłata dywidendy z zysku za rok 2014

9 czerwca 2015 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie VOTUM S.A. podjęło Uchwałę w sprawie przeznaczenia wyniku finansowego za rok 2014, zgodnie z którą kwota 8 040 000 PLN (słownie: osiem milionów czterdzieści tysięcy złotych) została przeznaczona na dywidendę dla akcjonariuszy. Dywidenda z zysku za rok 2014 wyniosła zatem 0,67 PLN (sześćdziesiąt siedem groszy) na 1 akcję. Zgodnie z podjętą uchwałą na dzień dywidendy został wyznaczony 19 czerwca 2015 r., natomiast wypłata dywidendy nastąpiła 30 czerwca 2015 roku.

3.5.9. Przyjęcie polityki dywidendy na kolejne lata

Wypłacona dywidenda z zysku wypracowanego w roku 2014 wpisuje się w politykę wypłat dywidendy z zysków wypracowanych w latach 2014 i 2015 przyjętej i ogłoszonej przez zarząd VOTUM S.A. 4 czerwca 2014 roku Zarząd VOTUM S.A.. Przyjęta przez Zarząd polityka przewiduje wypłatę dywidendy w wysokości uwzględniającej rozwój działalności Spółki i umożliwiającą utrzymanie odpowiedniego poziomu płynności finansowej.

Zarząd VOTUM S.A. będzie rekomendował wypłatę dywidendy w następujący sposób:

- jeżeli VOTUM S.A. osiągnie zysk netto w wysokości nieprzekraczającej kwoty 6 mln zł (słownie: sześć milionów złotych) wartość wypłaty dywidendy wyniesie do 100% (słownie: sto procent) zysku netto;
- jeżeli VOTUM S.A. osiągnie zysk netto powyżej kwoty 6 mln zł (słownie: sześć milionów złotych) wartość wypłaty dywidendy wyniesie 6 mln zł (słownie: sześć milionów złotych) oraz 50% (słownie: pięćdziesiąt procent) kwoty nadwyżki ponad kwotę 6 mln zł (słownie: sześć milionów złotych) zysku netto;

Przy czym:

- rekomendowana wartość dywidendy nie może być wyższa od zysku netto Grupy Kapitałowej VOTUM przyporządkowanemu podmiotowi dominującemu;
- metoda obliczeniowa ostatecznej wartości dywidendy przeznaczonej do wypłaty będzie polegała na przeliczeniu dywidendy na kwotę przypadającą na 1 akcję i zaokrągleniu wyniku w dół do pełnych groszy.

Na podstawie przyjętej na kolejne lata polityki podziału zysku VOTUM S.A. pozostanie w gronie spółek dywidendowych, zaliczając się do grupy spółek dzielących się z akcjonariuszami zyskiem przez pięć kolejnych lat.

3.5.10. Rekomendacja DM BZ WBK oraz rekordowy kurs akcji

W I półroczu 2015 roku DM BZ WBK kilkakrotnie aktualizował rekomendację, podtrzymując zalecenie „kupuj” dla akcji VOTUM S.A.. Zgodnie z ostatnią rekomendacją cena docelowa akcji VOTUM S.A. to 25,80 PLN.

Wyniki prezentowane przez Grupę Kapitałową VOTUM i prognozy na przyszłe okresy spowodowały znaczny wzrost zainteresowania walamami Votum S.A. wśród inwestorów. W samym drugim kwartale kurs akcji Votum S.A. wzrósł o ponad 17%. Także drugi kwartał przyniósł historyczne maksimum kursu zamknięcia na poziomie 20,00 zł. Oznacza to wzrost w stosunku do ceny emisyjnej z grudnia 2010 roku o 426%.

3.5.11. Zapowiedź wydania przez Komisję Nadzoru Finansowego rekomendacji w sprawie likwidacji szkód osobowych

Po zakończeniu 16 grudnia 2014 roku przez Komisję Nadzoru Finansowego prac nad wytycznymi dotyczącymi likwidacji szkód w pojeździe, w pierwszym półroczu tego roku pojawiła się zapowiedź regulacji w zakresie postępowań przed ubezpieczycielami w sprawie szkód osobowych. Zgodnie z wypowiedzią Zastępcy Przewodniczącego Komisji, Leszka Gajka, KNF będzie dążyć do wprowadzenia jednolitych zasad likwidacji szkód osobowych tak, aby poszkodowany wiedział według jakiej procedury i o co może się ubiegać od ubezpieczyciela w ramach likwidacji szkody. Komisja Nadzoru Finansowego zapowiada, że założenia nowych rekomendacji dotyczących likwidacji szkód osobowych mogą być gotowe już pod koniec roku, dzięki czemu ich wdrożenie mogłoby nastąpić w połowie 2016 r.

3.5.12. Zapytanie Rzecznika Ubezpieczonych do Sądu Najwyższego w sprawie prywatnych kosztów leczenia

W czerwcu 2015 roku Rzecznik Ubezpieczonych wystąpił do Sądu Najwyższego z kolejną inicjatywą w zakresie rozstrzygnięcia rozbieżności pojawiających się w orzecznictwie. Tym razem Sąd Najwyższy zajmie się zwrotem prywatnych kosztów leczenia, który od lat jest ością niezgody na linii poszkodowany – ubezpieczyciel. Rzecznik Ubezpieczonych zwrócił się o rozstrzygnięcie „Czy odpowiedzialność ubezpieczyciela wynikająca z umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych z tytułu roszczenia o pokrycie kosztów leczenia prywatnego na podstawie art. 444 § 1 k.c. jest uzależniona od braku możliwości skorzystania przez poszkodowanego z leczenia lub rehabilitacji w ramach uspołecznionej służby zdrowia albo wydłużonego okresu oczekiwania na takie leczenie lub rehabilitację, mającego ujemny wpływ na stan zdrowia poszkodowanego?”. Dotychczas powszechnie spotykaną praktyką ubezpieczycieli było kwestionowanie zasadności wydatków poniesionych na prywatne leczenie. Najczęściej ubezpieczyciele wymagali, aby poszkodowany wykazał, że poniesienie takich wydatków było uzasadnione. Analizując zasadność zwrotu kosztów leczenia prywatnego, Rzecznik zwrócił

uwagę na swoistą dychotomię pomiędzy sytuacją tych poszkodowanych, którzy są objęci publiczną służbą zdrowia oraz tych, którzy ubezpieczenia zdrowotnego w ogóle nie posiadają. W przypadku tych ostatnich, korzystanie zarówno z publicznej, jak i z prywatnej służby zdrowia generuje konieczność pokrycia kosztów. Jak słusznie zauważa się we wniosku, w praktyce łatwiej jest uzyskać zwrot wydatków poniesionych na prywatne leczenie przez poszkodowanych nieobjętych ubezpieczeniem zdrowotnym lub też korzystających ze świadczeń niewchodzących w zakres usług finansowanych przez NFZ.

3.5.13. Prace nad projektem założeń do ustawy o pozasądowym rozwiązywaniu sporów konsumenckich

Trwają prace rządowe dotyczące Projektu założeń do ustawy o pozasądowym rozwiązywaniu sporów konsumenckich. Projekt został rozesłany do konsultacji społecznych 5 września 2014 roku. Jego założeniem jest wdrożenie takich rozwiązań, które, pozwoliłyby nie tylko na ujednolicenie dotychczasowych zasad związanych z postępowaniem polubownym, ale także poprzez instrumenty związane z właściwym doбором osób rozstrzygających, jak również ustaleniem maksymalnych terminów związanych z zakończeniem takiego postępowania zapewniłyby proste, szybkie i tanie, a także bezstronne rozstrzygnięcie sporów pozasądowych pomiędzy przedsiębiorcami a konsumentami.

3.5. Realizacja celów emisyjnych

W roku 2013 została zakończona realizacja celów emisyjnych.

3.6. Informacja o znaczących umowach

3.6.1. Umowy zawarte przez VOTUM S.A.

W okresie od 1 stycznia 2015 roku do dnia publikacji Sprawozdania VOTUM S.A. nie zawarła znaczących umów poza umowami zawieranymi w normalnym toku działalności.

3.6.2. Umowy zawarte przez spółki zależne VOTUM S.A.

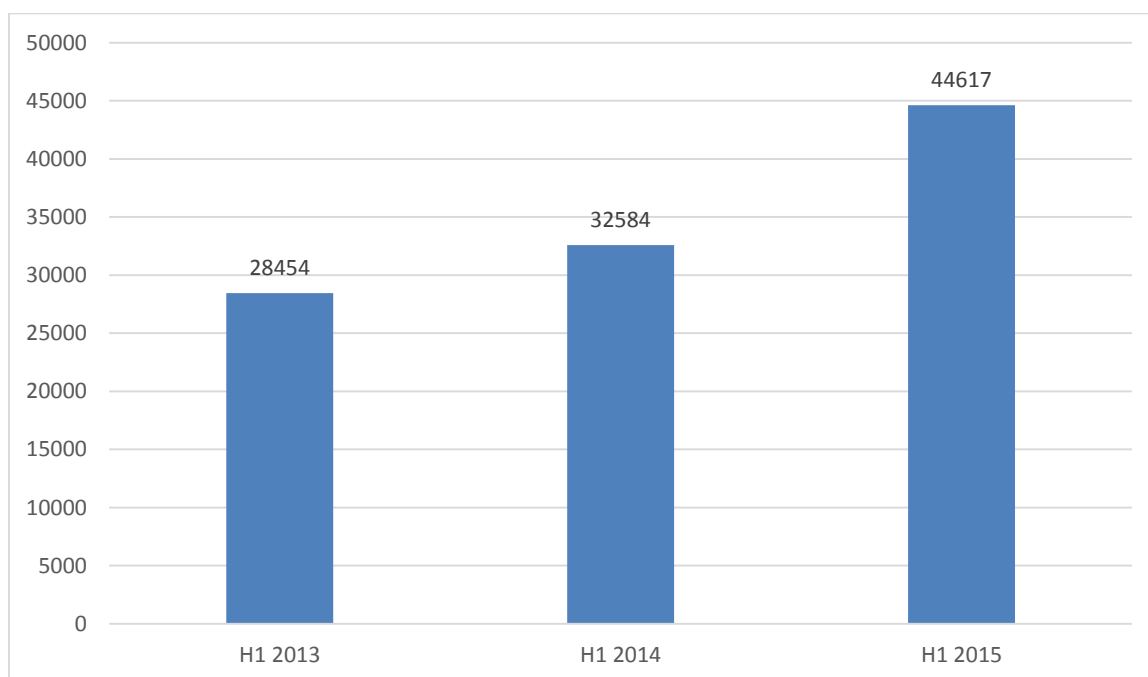
W okresie od 1 stycznia 2015 roku do dnia publikacji Sprawozdania żadna ze spółek z grupy kapitałowej VOTUM nie zawarła znaczących umów poza umowami zawieranymi w normalnym toku działalności.

4. SYTUACJA FINANSOWA

4.1. Omówienie podstawowych wielkości ekonomiczno-finansowych oraz ocena czynników i nietypowych zdarzeń mających znaczący wpływ na osiągnięty wynik finansowy

4.1.1 Przychody

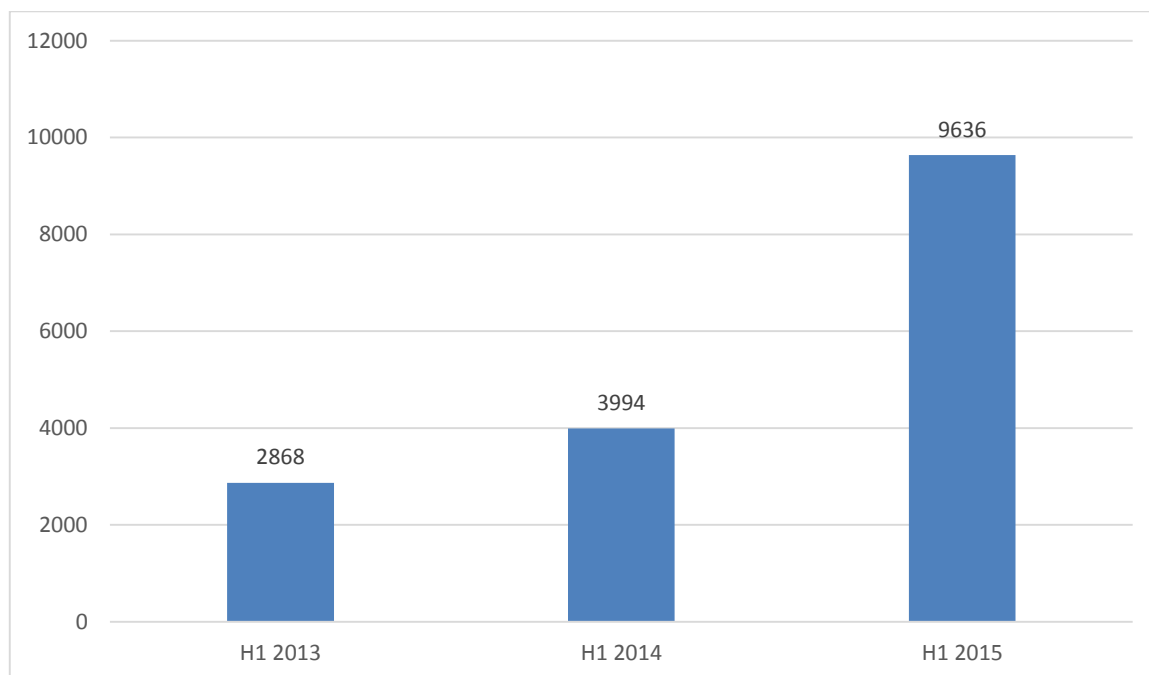
W pierwszym półroczu 2015 GK VOTUM odnotowała najwyższe w swojej historii przychody ze sprzedaży usług świadczonych w ramach podstawowej działalności tj. usług pośrednictwa przy dochodzeniu roszczeń odszkodowawczych za szkody osobowe z zakresu obowiązkowego ubezpieczenia komunikacyjnego OC. Wzrost przychodów w stosunku do pierwszego półrocza 2014 wyniósł 37% i jest w znaczącym stopniu wynikiem zwiększenia przychodów ze spraw sądowych prowadzonych przez Kancelarię Adwokatów i Radców Prawnych A. Łebek i Wspólnicy sp. komandytowa jak również zmianą polityki ubezpieczycieli dotyczącą wypłat roszczeń z art.448 k.c.

Przychody ze sprzedaży GK VOTUM za półrocza 2013-2015 (w tys. PLN)

4.1.2 Wynik operacyjny

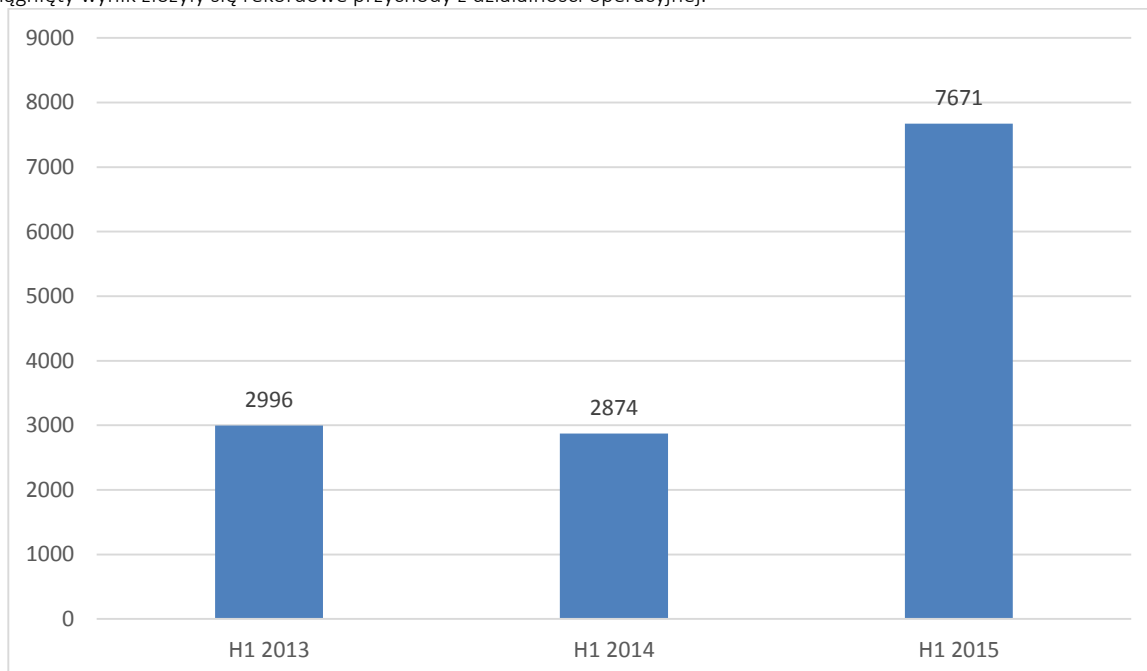
Wynik operacyjny Grupy VOTUM za pierwsze półrocze 2015r. wyniósł 9,6 mln PLN. Jest to wynik ponad dwukrotnie lepszy od wyniku osiągniętego za pierwsze półrocze 2014. Wynik operacyjny jest pochodną wyższych przychodów, przy jednoczesnym zachowaniu niższej dynamiki wzrostu kosztów operacyjnych w roku 2015. Wskaźnik rentowności operacyjnej wyniósł 22%, w stosunku do 12% wskaźnika za pierwsze półrocze 2014.

Zysk z działalności operacyjnej GK VOTUM za półrocza 2013-2015 (w tys. PLN)

4.1.3 Wynik netto Spółki

Wynik finansowy netto GK VOTUM. za rok 2014 wyniósł 7,6 mln PLN, w stosunku do półrocza 2014 wzrósł o 167 %. Na osiągnięty wynik złożyły się rekordowe przychody z działalności operacyjnej.

Zysk netto GK VOTUM za półrocza 2013-2015 (w tys. PLN)

4.1.4 Wybrane wskaźniki

Wskaźniki zadłużenia

PÓŁROCZNE SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ VOTUM
(wszystkie kwoty w tys. PLN, o ile nie podano inaczej)

Wskaźnik	H1 2015	H1 2014	H1 2013
Aktywa/ Kapitały własne	2,19	1,41	2,15
Zobowiązania ogółem / kapitał własny	1,19	1,08	1,76
Zobowiązania długoterminowe/ kapitału własnego	0,23	0,24	0,34

Wskaźniki rentowności

Rentowność	H1 2015	H1 2014	H1 2013
Zysk ze sprzedaży / Przychody ze sprzedaży	22%	14%	15%
Zysk z działalności operacyjnej/ Przychody operacyjne	22%	12%	10%
Zysk netto / Przychody ogółem	17%	9%	11%
ROE	36%	13%	20%
ROA	16%	9%	9%

4.1.6. Charakterystyka struktury aktywów i pasywów bilansu, w tym z punktu widzenia płynności Grupy

Suma bilansowa w sprawozdaniu Grupy VOTUM wg stanu na 30.06.2015 zamyka się kwotą 47,1 mln PLN i jest wyższa w stosunku do stanu na koniec roku 2014 o 1,6 mln PLN, co oznacza wzrost o 4%. Udział aktywów trwałych, które na koniec półrocza 2015 stanowiły 45% sumy bilansowej podobnie jak na koniec 2014 r. Aktywa obrotowe w pierwszym półroczu 2015r. oraz na koniec 2014r. stanowiły 55% aktywów ogółem.

AKTYWA	30.06.2015	Struktura 30.06.2015	31.12.2014	Struktura 31.12.2014
Aktywa trwałe	21 397	45%	20 637	45%
Rzeczowe aktywa trwałe	15 485	33%	14 960	33%
Wartości niematerialne	662	1%	755	2%
Wartość firmy	3 515	7%	3 495	8%
Inwestycje w jednostkach powiązanych wycenianych metodą praw własności	117	0%	-	0%
Akcje i udziały w jednostkach podporządkowanych nie objętych konsolidacją	-	0%	-	0%
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	-	0%	-	0%
Pozostałe aktywa finansowe	376	1%	237	1%
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	1167	2%	1146	3%
Pozostałe aktywa trwałe	75	0%	44	0%
Aktywa obrotowe	25 754	55%	24 784	55%
Zapasy	0	0%	0	0%
Należności handlowe	10 291	22%	9 072	20%
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	32	0%	72	0%
Pozostałe należności	1 711	4%	1 334	3%
Pozostałe aktywa finansowe	586	1%	468	1%
Rozliczenia międzyokresowe	2435	5%	358	1%
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	10 699	23%	13 480	30%
Aktywa zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	-	0%	58	0%
AKTYWA RAZEM	47 151	100%	45 479	100%

PÓŁROCZNE SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ VOTUM
(wszystkie kwoty w tys. PLN, o ile nie podano inaczej)

PASYWA	30.06.2015	struktura 30.06.2015	31.12.2014	Struktura 31.12.2014
Kapitał własny	21 533	46%	21 892	48%
Kapitały własne akcjonariuszy jednostki dominującej	21 404	45%	21 755	48%
Kapitał zakładowy	1 200	3%	1 200	3%
Kapitały zapasowy	13 726	29%	11 595	25%
Różnice kursowe z przeliczenia	282	1%	279	1%
Niepodzielony wynik finansowy	- 1 481	-3%	- 828	-2%
Wynik finansowy bieżącego okresu	7 677	16%	9 509	21%
Kapitał akcjonariuszy niekontrolujących	129	0%	137	0%
Zobowiązanie długoterminowe	4 971	11%	5 190	11%
Kredyty i pożyczki	2 775	6%	3 083	7%
Pozostałe zobowiązania finansowe	988	2%	687	2%
Inne zobowiązania długoterminowe	181	0%	180	0%
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	774	2%	1 021	2%
Rozliczenia międzyokresowe przychodów	218	0%	214	0%
Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne	35	0%	5	0%
Pozostałe rezerwy	-	0%	-	0%
Zobowiązania krótkoterminowe	20 647	43%	18 397	40%
Kredyty i pożyczki	617	1%	617	1%
Pozostałe zobowiązania finansowe	623	1%	517	1%
Zobowiązania handlowe	14 557	31%	12 288	27%
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	295	1%	398	1%
Pozostałe zobowiązania	2 643	6%	2 821	6%
Rozliczenia międzyokresowe przychodów	87	0%	141	0%
Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne	132	0%	245	1%
Pozostałe rezerwy	1 693	4%	1 370	3%
Zobowiązania bezpośrednio związane z aktywami klasyfikowanymi jako przeznaczone do sprzedaży	-	0%	-	0%
PASYWA RAZEM	47 151	100%	45 479	100%

Struktura pasywów na koniec półrocza 2015 roku pozostaje na podobnym poziomie jak na koniec 2014r. Spadek 2% w udziale kapitałów własnych związany jest głównie z wypłatą dywidendy za 2014r..Największą pozycją w zobowiązaniach długoterminowych jest kredyt bankowy. Stanowi on obecnie 6% zobowiązań długoterminowych. W zobowiązaniach krótkoterminowych największą pozycją są zobowiązania handlowe. Zanotowany wzrost zobowiązań wynika z dynamicznego wzrostu przychodów ze sprzedaży.

4.1.7. Opis struktury głównych lokat Kapitałowych lub głównych inwestycji Kapitałowych dokonanych w ramach grupy kapitałowej emitenta w danym roku obrotowym

Grupa w 2015 roku korzystała z następujących instrumentów:

- Lokaty overnight, gdzie środki pieniężne są systemowo pobierane z rachunków bankowych o godzinie 19:00 na lokatę i zostają zwrócone na rachunki bieżące następnego dnia;
- Otwarte Konto Oszczędnościowe.

4.1.8. Opis istotnych pozycji pozabilansowych w ujęciu podmiotowym, przedmiotowym i wartościowym

Jedną z głównych pozycji pozabilansowych, która może mieć w przyszłości wpływ (oraz ujawnienie w sprawozdaniu), jest utrzymanie przez jednostkę dominującą VOTUM S.A. linii kredytowej w rachunku bieżącym. Wysokość linii kredytowej wynosi do 1 mln PLN. Na dzień 30.06.2015 r. wysokość dostępnej kwoty w ramach linii wynosi 1 mln PLN.

4.2. Struktura zadłużenia i zarządzanie zasobami finansowymi

GK VOTUM S.A. aktywnie zarządza płynnością finansową optymalizując redystrybucję środków pieniężnych do spółek zależnych. Obecnie w Grupie Kapitałowej wykorzystywany jest jeden kredyt inwestycyjny zaciągnięty na sfinansowanie rozbudowy budynku PCRf VOTUM S.A. Termin spłaty tego kredytu przypada na rok 2020. Ponadto w celu zagwarantowania stałej płynności finansowej w związku z planami rozwoju spółek zależnych, zarząd VOTUM S.A. podjął decyzję o utrzymaniu umowy na linię kredytową do wysokości 1 mln PLN. z ING Bankiem Śląskim S.A. w Katowicach

4.3. Umowy kredytowe i pożyczki, poręczenia i gwarancje, zobowiązania warunkowe

4.3.1. Umowy kredytowe

W lutym 2013 roku Zarząd spółki zależnej – Polskiego Centrum Rehabilitacji Funkcjonalnej VOTUM S.A. z siedzibą w Krakowie („Kredytobiorca”) – zawarł z ING Bankiem Śląskim S.A. z siedzibą w Katowicach („Bank”, „Kredytodawca”) umowę kredytową, której wartość wynosiła 4 mln PLN. Celem zaciągnięcia kredytu było sfinansowanie inwestycji oraz refinansowanie poniesionych przez Kredytobiorcę nakładów inwestycyjnych w ramach inwestycji rozbudowy ośrodka rehabilitacyjnego przy ul. Golikówka 6 w Krakowie.

4.3.2. Pożyczki

Na dzień 30 czerwca 2015 roku wartość pożyczek udzielonych przez GK VOTUM S.A. wynosiła 998 tys. PLN. Wartość odpisów aktualizujących pożyczki wyniosła 36 tys. PLN, natomiast wartość netto udzielonych pożyczek wyniosła 962 tys. PLN. Szczegółowe informacje znajdują się w informacjach objaśniających do sprawozdania finansowego.

4.3.3 Poręczenia i gwarancje

Emitent zawarł umowę poręczenia zawartej pomiędzy Emitentem a Bankiem w dniu 13 lutego 2013 roku., która zobowiązuje Emitenta do zaspokojenia wszelkich zobowiązań Kredytobiorcy - Polskiego Centrum Rehabilitacji Funkcjonalnej VOTUM S.A. zgodnie z zawartą umową kredytu. Emitent jako poręczyciel złożył w dniu 13 lutego 2013 r. oświadczenie o poddaniu się egzekucji, a także wyraził zgodę na wystawienie przez Kredytodawcę bankowego tytułu egzekucyjnego do kwoty zadłużenia 6 000 000,00 PLN (słownie: sześciu milionów złotych) oraz wystąpienie w terminie do dnia 31 grudnia 2023 roku do właściwego sądu o nadanie temu tytułowi klauzuli wykonalności.

4.3.4 Zobowiązania warunkowe

W Grupie Kapitałowej VOTUM nie występują zobowiązania warunkowe. Emitent posiada zobowiązania warunkowe wynikające z poręczenia kredytu dla spółki zależnej PCRf S.A. opisane w punkcie 4.3.3.

4.4. Emisja papierów wartościowych

W okresie, który obejmuje niniejsze Sprawozdanie, Spółka nie emitowała papierów wartościowych.

Z emisji z roku 2010 Spółka pozyskała środki w wysokości 6 688 tys. PLN, przy czym koszty emisji wyniosły 785 tys. PLN. Środki netto dostępne do realizacji planów emisyjnych wyniosły więc 5 905 tys. PLN.

Cele emisyjne zostały zrealizowane w całości.

4.5. Instrumenty finansowe

Do instrumentów finansowych wykorzystywanych w grupie kapitałowej VOTUM należą:

- pożyczki i należności własne
- zobowiązania finansowe, w tym:
  - Leasingi finansowe
  - Kredyty bankowe
  - Opcja IRS

4.6. Ocena zarządzania zasobami finansowymi

Grupa Kapitałowa aktywnie zarządza zasobami finansowymi poprzez dystrybuowanie środków pieniężnych pomiędzy spółkami zależnymi udzielając doraźnych pożyczek. Stan środków pieniężnych jest na bieżąco monitorowany i w ocenie zarządu nie występują ryzyka związane z utratą płynności finansowej.

4.7. Ocena możliwości realizacji zamierzeń inwestycyjnych

VOTUM S.A. posiada dostępne środki do realizacji zaplanowanych na rok 2015 inwestycji, inwestycje będą przeprowadzone ze środków obrotowych Spółki.

4.8. Ocena czynników i nietypowych zdarzeń mających wpływ na działalność za rok obrotowy, z określeniem stopnia wpływu tych czynników lub nietypowych zdarzeń na osiągnięty wynik

Zarząd Spółki ocenia, że w pierwszym półroczu 2015 wystąpiły nietypowe czynniki, które wpłynęły istotnie na osiągnięty przez grupę wynik. Do najważniejszych czynników można zaliczyć: sukcesywny wzrost liczby spraw przyjmowanych do prowadzenia w VOTUM S.A. oraz KAIRP A. Łebek i Wspólnicy sp. k., wzrost udziału spraw kierowanych na drogę postępowania sądowego, a także rosnącą liczbę zakończonych procesów sądowych, wysoki udział spraw dotyczących zadośćuczynienia za śmierć osoby bliskiej, która nastąpiła przed 3 sierpnia 2008 roku (sprawy z art. 448 k.c.). Wydarzeniem jednorazowym, które wzmocniło efekt pozostałych czynników, było opublikowanie pod koniec września 2014 roku uzasadnienia Sądu Najwyższego dotyczącego zasadności roszczeń z tytułu zadośćuczynienia za śmierć osoby bliskiej, która nastąpiła przed 3 sierpnia 2008 roku (sprawy z art. 448 k.c.).

4.9. Realizacja prognozy wyników na rok 2015

W II kwartale 2015 roku Zarząd podał do publicznej wiadomości prognozę wyników na rok 2015. Zgodnie ze sporządzoną prognozą w okresie od 1 stycznia 2015 do 31 grudnia 2015 wybrane dane finansowe wyniosą (w tys.):

- Przychody ze sprzedaży netto w Grupie Kapitałowej – 90 681 PLN
- Zysk netto Grupy Kapitałowej VOTUM przypisany podmiotowi dominującemu – 13 657 PLN

Realizacja prognozy

	Prognoza	30.06.2015	Realizacja
Przychody ze sprzedaży	90 681	44 617	49%
Zysk netto Grupy Kapitałowej VOTUM przypisany podmiotowi dominującemu	13 657	7 677	56%

Na dzień sporządzenia niniejszego raportu Zarząd Emitenta podtrzymuje opublikowaną prognozę, nie widząc przesłanek do jej korygowania

5. PRZEWIDYWANY ROZWÓJ GK VOTUM S.A.

Organiczny rozwój Spółki opiera się na stałym zwiększaniu wolumenu spraw poprzez poszukiwanie / tworzenie i rozwijanie nowych kanałów sprzedaży. Do takich działań należy rozwijanie utworzonej w 2013 roku spółki VOTUM Connect S.A., której przedmiotem działalności są usługi marketingowe, w tym pozyskiwanie potencjalnych klientów za pomocą środków komunikowania się na odległość. Drugim sposobem dotarcia do potencjalnych klientów będzie działalność spółki Biuro Ogólnopolskich Badań Ankieterów Terenowych sp. z o.o., której działalność skupia się na prowadzeniu badań marketingowych, w tym z wykorzystaniem metod i technik badań socjologicznych na dużych grupach społecznych.

Innym kierunkiem rozwoju jest rozszerzanie wachlarza typów spraw przyjmowanych i obsługiwanych przez VOTUM S.A.. Potencjalnie największą ilościowo grupą spraw, obok spraw osobowych komunikacyjnych, są sprawy odszkodowawcze za szkody rzeczowe powstałe podczas zdarzeń komunikacyjnych. VOTUM S.A. od 2014 roku nabywa prawa do odszkodowań za szkody rzeczowe, w których ubezpieczyciel zaniżył wypłatę świadczeń. Ważnymi grupami spraw, które mają coraz większy udział w ogóle spraw prowadzonych przez VOTUM S.A., są sprawy odszkodowawcze związane z wypadkami w rolnictwie, przy pracy, a także sprawy dotyczące dochodzenia środków pieniężnych z kont bankowych i kont emerytalnych na rzecz uprawnionych po śmierci posiadacza konta.

6. OSIĄGNIĘCIA W DZIEDZINIE BADAŃ I ROZWOJU

Podmioty grupy nie prowadzą prac badawczych ani rozwojowych.

7. ŁAD KORPORACYJNY

7.1. Zbiór zasad Ładu Korporacyjnego, któremu podlegało VOTUM w okresie od dnia 1 stycznia 2015 do dnia publikacji Sprawozdania

W związku z wprowadzeniem akcji na rynek regulowany GPW w dniu 7 maja 2010 Zarząd podjął Uchwałę w sprawie przyjęcia i stosowania „Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW”, w której to Uchwale przyjęto do stosowania zasady Ładu korporacyjnego wynikające z Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW z następującymi wyjątkami:

- Z powodu braku zainteresowania ze strony akcjonariuszy wynikającego z małego rozdrobnienia udziałów, oraz problemów natury prawnej Spółka nie będzie umożliwiać dwustronnej transmisji obrad Walnego Zgromadzenia z wykorzystaniem sieci Internet, rejestrować przebiegu obrad, upubliczniać go na stronie internetowej oraz nie zapewni możliwości wykonywania głosu przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej;
- Z uwagi na zasięg terytorialny usług świadczonych przez Spółkę, który nie obejmuje krajów anglojęzycznych, Spółka zapewnia funkcjonowanie swojej strony w języku angielskim w zakresie wskazanym w części II pkt 1 „Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW”;
- Z uwagi na małą liczebność Rady Nadzorczej Spółki, nie zostaną powołane odrębne komisje Rady (komisja ds. wynagrodzeń i komisja ds. nominacji), natomiast funkcję komitetu audytu pełnić będzie cała Rada Nadzorcza Spółki.

Dokument „Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW” dostępny jest na stronie internetowej poświęconej Ładowi korporacyjnemu na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie http://www.gpw.pl/dobre_praktyki_spolek_regulacje.

7.2. Opis podstawowych cech systemów kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych

Za sporządzenie i rzetelną prezentację historycznych informacji finansowych odpowiada Zarząd VOTUM S.A. Obowiązki z tym związane obejmują: zaprojektowanie, wdrożenie i zapewnienie kontroli wewnętrznej związanej ze sporządzeniem i rzetelną prezentacją skonsolidowanych sprawozdań, dobór polityki rachunkowości oraz dokonywanie uzasadnionych w danych okolicznościach szacunków księgowych.

7.3. Akcjonariusze posiadający znaczące pakiety akcji

Według stanu na dzień publikacji Sprawozdania czterech Akcjonariuszy posiada znaczące pakiety akcji VOTUM S.A.:

Akcjonariusz	Liczba akcji (szt.)	Wartość akcji (w zł)	Udział w kapitale zakładowym%	Liczba głosów	Udział w ogólnej liczbie głosów na WZ (%)
Andrzej Dadełto (łącznie)	6 362 700	636 270,00	53,02%	6 362 700	53,02%
Andrzej Dadełto – bezpośrednio	700 000	70 000,00	6,67%	700 000	5,83%
DSA Financial Group SA	5 662 700	566 270,00	47,19%	5 662 700	47,19%
Adam Gilowski (łącznie)	964 106	94 410,60	8,03%	964 106	8,03%
Crewland Ltd	964 106	96 410,60	8,03%	964 106	8,03%
Dariusz Czyż (łącznie)	1 007 472	100 747,20	8,40%	1 007 472	8,40%
Dariusz Czyż - bezpośrednio	302 970	30 297,00	2,52%	302 970	2,52%
Nolmanier Limited	704 502	70 450,20	5,87%	704 502	5,87%
Quercus TFI S.A.	1 073 587	107 358,70	8,95%	1 073 587	8,95%
Fundusz Quercus Parasolowy SFIO	566 739	56 673,90	4,72%	566 739	4,72%
Fundusz Quercus Absolute Return FIZ	506 848	50 684,80	4,22%	506 848	4,22%

7.4. Akcjonariusze posiadający specjalne uprawnienia kontrolne

Wszystkie akcje Emitenta są akcjami na okaziciela. Statut nie przewiduje żadnego uprzywilejowania akcji. W zakresie znanym Emitentowi żaden akcjonariusz Emitenta nie dysponuje żadnymi specjalnymi uprawnieniami ani obowiązkami względem Spółki wynikającymi z faktu posiadania akcji Emitenta.

7.5. Ograniczenia dotycząca prawa głosu

Z każdą akcją Emitenta związane jest prawo do wykonywania jednego głosu na Walnym Zgromadzeniu Spółki. Statut Emitenta nie przewiduje ograniczeń w prawach głosu.

7.6. Ograniczenia dotyczące przenoszenia prawa własności

Akcjonariusz spółki publicznej może przenosić akcje w okresie między dniem rejestracji uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu Spółki (*record date*) a dniem zakończenia Walnego Zgromadzenia Spółki (art. 406⁴ k.s.h.).

7.7. Zasady zmiany statutu

Zgodnie z art. 430 § 1 Kodeksu Spółek Handlowych zmiana Statutu wymaga uchwały Walnego Zgromadzenia i wpisu do rejestru.

Uchwała dotycząca zmiany Statutu zapada większością trzech czwartych głosów, przy czym uchwała dotycząca zmiany Statutu, zwiększająca świadczenia akcjonariuszy lub uszczuplająca prawa przyznane osobiście poszczególnym akcjonariuszom zgodnie z art. 354 Kodeksu Spółek Handlowych, wymaga zgody wszystkich akcjonariuszy, których dotyczy (art. 415 Kodeksu Spółek Handlowych).

Statut Emitenta nie ustanawia surowszych warunków podjęcia uchwały w sprawie zmiany Statutu. Jeżeli zmiana Statutu nie jest związana z podwyższeniem kapitału zakładowego, po podjęciu przez Walne Zgromadzenie uchwały, Zarząd ma 3 miesiące na zgłoszenie do sądu rejestrowego zmiany Statutu (art. 430 § 2 Kodeksu Spółek Handlowych).

7.8. Sposób działania Walnego Zgromadzenia i jego zasadniczych uprawnień oraz prawa akcjonariuszy i sposób ich wykonywania

Sposób zwołania i działania Walnego Zgromadzenia, jego zasadnicze uprawnienia oraz prawa akcjonariuszy i sposób ich wykonywania wynikają wprost z przepisów prawa. W Statucie Emitenta oraz w Regulaminie Walnego Zgromadzenia zastosowano standardowe rozwiązania, nie wprowadzając odmienności w stosunku do powszechnie obowiązujących przepisów prawa.

Statut Spółki nie przewiduje możliwości uczestniczenia na Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej ani możliwości wypowiedzania się na Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej. Regulamin Walnego Zgromadzenia Spółki nie przewiduje możliwości wykonywania prawa głosu drogą korespondencyjną lub przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej.

7.9. Skład osobowy i zasady działania organów zarządzających i nadzorczych oraz ich komitetów

7.9.1 Zarząd

Zarząd Spółki składa się z od 1 do 5 członków. Wspólna kadencja Zarządu trwa 2 lata. Członków Zarządu wybiera i odwołuje Rada Nadzorcza. Członkom Zarządu przysługuje prawo ponownego powołania.

Zarząd reprezentuje Spółkę wobec władz i osób trzecich. Do odbioru wezwań i innych doręczeń jest uprawniony Prezes Zarządu, jeśli Zarząd jest jednoosobowy, a w przypadku Zarządu wieloosobowego - jeden członek Zarządu lub prokurent. Do składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych Spółki oraz podpisywania umów w imieniu Spółki, w wypadku ustanowienia Zarządu jednoosobowego, uprawniony jest Prezes Zarządu samodzielnie lub dwóch prokurentów działających łącznie. W przypadku powołania Zarządu wieloosobowego wymagane jest łączne współdziałanie dwóch członków Zarządu lub członka Zarządu łącznie z prokurentem. W umowach i sporach pomiędzy Spółką a członkami Zarządu, Spółkę reprezentuje Przewodniczący Rady Nadzorczej

Uchwały zarządu zapadają bezwzględną większością głosów. W przypadku równości głosów decyduje głos prezesa zarządu. Organizację oraz tryb działania Zarządu określa Regulamin zarządu uchwalony przez Zarząd i zatwierdzony przez Radę Nadzorczą.

Na dzień 1 stycznia 2015 r. skład Zarządu VOTUM S.A. przedstawiał się następująco:

Dariusz Czyż	– Prezes Zarządu
Elżbieta Kupiec	– Członek Zarządu
Bartłomiej Krupa	– Członek Zarządu

12 maja 2015 roku Rada Nadzorcza Spółki podjęła uchwałę w przedmiocie powołania Pana Bartłomieja Krupy – Członka Zarządu VOTUM S.A. na funkcję Wiceprezesa Zarządu Spółki. W związku z tym na dzień sporządzenia niniejszego Sprawozdania skład Zarządu VOTUM S.A. przedstawia się następująco:

Dariusz Czyż	– Prezes Zarządu
Bartłomiej Krupa	– Wiceprezes Zarządu
Elżbieta Kupiec	– Członek Zarządu

Zakres działania Zarządu VOTUM S.A. w okresie od 1 stycznia 2015 do dnia publikacji Sprawozdania

W okresie od 1 stycznia 2015 roku do dnia publikacji Sprawozdania Zarząd odbywał systematyczne posiedzenia zwyczajne w trybie cotygodniowym, zaś w przypadku bieżących potrzeb zwoływane były dodatkowe posiedzenia. W ramach Zarządu dokonano podziału kompetencji i wyznaczono obowiązki w zakresie nadzoru nad poszczególnymi Departamentami wyodrębnionymi w strukturze organizacyjnej Emitenta. Zarząd prowadzi bieżącą kontrolę wykonania budżetu oraz realizacji prognozy finansowej. Systematycznie analizowane są sprawozdania dotyczące realizacji założeń sprzedaży, przychodu ze sprzedaży oraz optymalizacji kosztów. Ponadto Zarząd kreuje krótko i długofalową politykę Emitenta w oparciu o informacje dotyczące zmian otoczenia prawnego i zmian rynkowych. Zarząd rozpatruje również zagadnienia zgłaszane przez kadrę kierowniczą średniego szczebla.

7.9.2 Rada Nadzorcza

Rada Nadzorcza Spółki składa się z od 5 do 7 członków. Członków Rady Nadzorczej wybiera i odwołuje Walne Zgromadzenie. Członkowie pierwszej Rady Nadzorczej powoływani są na jeden rok, członkowie następnych Rad Nadzorczych powoływani są na 3 lata. Kadencja Rady Nadzorczej jest wspólna. W przypadku ustąpienia członka Rady Nadzorczej w czasie trwania jej kadencji, skład Rady Nadzorczej może być uzupełniony do wymaganej liczby członków przez samą Radę Nadzorczą. Kadencja tak wybranego członka Rady Nadzorczej upływa z dniem poprzedzającym dzień obrad najbliższego Walnego Zgromadzenia, na którym Walne Zgromadzenie powinno uzupełnić skład Rady Nadzorczej.

Członkowie Rady Nadzorczej wykonują swoje prawa i obowiązki tylko osobiście i w sposób kolegalny. Organizację oraz tryb działania Rady Nadzorczej określa Regulamin Rady Nadzorczej uchwalony przez Radę i zatwierdzony przez Walne Zgromadzenie.

Uchwały Rady Nadzorczej zapadają bezwzględną większością głosów. W przypadku równej liczby głosów decyduje głos Przewodniczącego Rady. Rada Nadzorcza podejmuje uchwały, jeżeli na posiedzeniu jest obecna co najmniej połowa jej członków, a wszyscy jej członkowie zostali zaproszeni na piśmie lub za pośrednictwem poczty elektronicznej najpóźniej na 7 dni przed proponowanym terminem posiedzenia.

Do obowiązków Rady Nadzorczej należy:

- rozpatrywanie rocznych programów działalności Spółki oraz dokonywanie niezbędnych korekt;
- badanie bilansu oraz rachunku zysków i strat, zarówno co do zgodności z księgami i dokumentami, jak i ze stanem faktycznym;
- udzielanie Zarządowi zezwolenia na zaciąganie przez Spółkę zobowiązań wekslowych oraz kredytów i pożyczek przekraczających 1.000.000 PLN (słownie: jeden milion złotych);
- badanie sprawozdań Zarządu, co do podziału zysku i pokryciu strat oraz składanie Walnemu Zgromadzeniu dorocznego, pisemnego sprawozdania z wyników powyższego badania;
- wybór biegłego rewidenta do badania sprawozdań finansowych Spółki;
- zawieszanie z ważnych powodów poszczególnych lub wszystkich członków Zarządu w czynnościach, jak również delegowanie członków Rady Nadzorczej do czasowego wykonywania czynności członków Zarządu nie mogących sprawować swoich czynności;
- powoływanie i odwoływanie członków Zarządu,
- zawieranie, dokonywanie zmian i rozwiązywanie umów o pracę lub innych umów dotyczących pełnienia funkcji członka zarządu z członkami Zarządu;
- ustalanie zasad zatrudnienia i wysokości wynagrodzenia członków Zarządu;
- udzielanie zezwolenia na zbycie akcji imiennych Spółki;

- wyrażanie zgody na wypłatę akcjonariuszom zaliczki na poczet przewidywanej dywidendy na koniec roku obrotowego;
- wyrażanie zgody na tworzenie przez Spółkę innych spółek i przystępowanie do spółek;
- wyrażanie zgody na nabycie lub zbycie przez Spółkę nieruchomości oraz obciążanie nieruchomości ograniczonymi prawami rzeczowymi.

Na dzień publikacji Sprawozdania skład Rady Nadzorczej VOTUM S.A. przedstawia się następująco:

Andrzej Dadełto	– Przewodniczący Rady Nadzorczej
Andrzej Łebek	– Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej
Jerzy Krawczyk	– Członek Rady Nadzorczej
Mirosław Greber	– Członek Rady Nadzorczej
Anna Ludwig	– Członek Rady Nadzorczej.

W okresie od wyboru do dnia sporządzenia niniejszego Sprawozdania nie nastąpiły żadne zmiany w składzie Rady Nadzorczej Spółki.

Zakres działania Rady Nadzorczej VOTUM S.A. w okresie od 1 stycznia 2015 do dnia publikacji Sprawozdania

Zgodnie z przepisami Kodeksu Spółek Handlowych i postanowieniami Statutu Spółki, Rada Nadzorcza wykonywała stały nadzór nad działalnością Spółki we wszystkich jej przejawach oraz sprawowała faktyczną i finansową kontrolę działalności Spółki pod kątem celowości i racjonalności. W celu wywiązania się ze swoich zadań Rada Nadzorcza pozostawała w stałym kontakcie z Zarządem Spółki oraz odbywała posiedzenia. W ramach kontroli gospodarki finansowej Spółki w kręgu zainteresowania Rady Nadzorczej pozostawały w szczególności inwestycje planowane przez Spółkę, rozwój struktury organizacyjnej Spółki oraz plany finansowe Spółki. W zakresie określonych powyżej aspektów działalności Spółki Rada Nadzorcza służyła Zarządowi Spółki głosem doradczym, co było możliwe dzięki wykorzystaniu doświadczenia zawodowego poszczególnych członków Rady Nadzorczej. Praca Rady Nadzorczej odbywała się sprawnie, przy współudziale wszystkich jej członków. Do badania zarówno jednostkowego, jak i skonsolidowanego sprawozdania finansowego, Rada Nadzorcza wybrała firmę audytorską PKF AUDYT Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, nr ewidencyjny 548. Rada Nadzorcza zapoznała się z opiniami i raportami biegłych rewidentów dotyczącymi jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

7.9.3. Komitety Rady Nadzorczej

Na podstawie art. 86 ust. 3 ustawy o biegłych rewidentach, cała Rada Nadzorcza pełni funkcję komitetu audytu. Powierzenie Radzie Nadzorczej zadań komitetu audytu nastąpiło na mocy uchwały podjętej przez Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Emitenta w dniu 20.08.2010 r.

Na dzień publikacji Sprawozdania w składzie Rady Nadzorczej, która pełni funkcje komitetu audytu, członkami spełniającymi jednocześnie wymóg niezależności oraz kwalifikacji i doświadczenia w zakresie finansów i rachunkowości, w ocenie Emitenta, są Panowie Jerzy Krawczyk i Mirosław Greber. Pomimo iż, wymóg dotyczący członka Rady Nadzorczej, określony art. 86 ust 4 ustawy o biegłych rewidentach, nie ma zastosowania do komitetu audytu w sytuacji powierzenia jego funkcji kolegialnie radzie nadzorczej, to Emitent ze względu na przekonywująca celowościową wykładnię tego przepisu, uznaje za uzasadnione stosowanie wymogu z art. 86 ust 4 również w sytuacji, o której mowa w art. 86 ust 3 ustawy o biegłych rewidentach. Wyżej wymienieni członkowie Rady Nadzorczej w ocenie Emitenta spełniają jednocześnie wymogi ładu korporacyjnego w odniesieniu do kryterium niezależności (punkt III.6 Dobrych Praktyk Spółek Notowanych an GPW).

7.10. Zmiany w podstawowych zasadach zarządzania przedsiębiorstwem emitenta i jego Grupą Kapitałową

W okresie od 1 stycznia 2015 r. do dnia publikacji Sprawozdania nie nastąpiły żadne zmiany w zasadach zarządzania przedsiębiorstwem Emitenta ani jego Grupą Kapitałową.

7.11 Wszelkie umowy zawarte między emitentem a osobami zarządzającymi, przewidujące rekompensatę w przypadku ich rezygnacji lub zwolnienia z zajmowanego stanowiska bez ważnej przyczyny lub gdy ich odwołanie lub zwolnienie następuje z powodu połączenia emitenta przez przejęcie

Spółka nie zawarła umów określających świadczenia dla członków zarządzających Emitenta wypłacanych w przypadku ich rezygnacji lub zwolnienia z zajmowanego stanowiska bez ważnej przyczyny lub gdy ich odwołanie lub zwolnienie następuje z powodu połączenia Emitenta przez przejęcie.

7.12 Informacje o znanych emitentowi umowach (w tym również zawartych po dniu bilansowym), w wyniku których mogą w przyszłości nastąpić zmiany w proporcjach posiadanych akcji przez dotychczasowych akcjonariuszy

Spółka nie posiada wiedzy na temat jakichkolwiek umów, które mogą w przyszłości powodować zmiany w proporcjach posiadanych akcji przez dotychczasowych akcjonariuszy.

7.13 Informacje o systemie kontroli programów akcji pracowniczych

Spółka nie posiada systemu kontroli programów akcji pracowniczych.

8. INFORMACJE DODATKOWE

8.1. Kapitał akcyjny VOTUM S.A., udziały Spółki w Grupie Kapitałowej oraz udziały osób nadzorujących i zarządzających w spółkach zależnych bądź stowarzyszonych

Na dzień publikacji Sprawozdania kapitał zakładowy Spółki wynosi 1 200 000 PLN i dzieli się na 12 000 000 akcji zwykłych na okaziciela o wartości nominalnej 0,10 PLN każda, w tym:

- 10 000 000 akcji serii A
- 2 000 000 akcji serii B

Na dzień publikacji Sprawozdania udziały Spółki w podmiotach zależnych przedstawiają się następująco:

- 4 800 000 akcji PCR F VOTUM S.A. z siedzibą w Krakowie o wartości nominalnej 4 800 000 PLN, co stanowi 96% kapitału zakładowego,
- 50 akcji VOTUM Centrum Odškodnění a.s. z siedzibą w Brnie o wartości nominalnej 5 000 000 CZK, co stanowi 100% kapitału zakładowego,
- 99% udziału w zyskach i stratach Kancelarii Adwokatów i Radców Prawnych A. Łebek i Wspólnicy sp. k. z siedzibą we Wrocławiu
- 1% udziału w zyskach i stratach Polskiego Centrum Rehabilitacji Funkcjonalnej VOTUM S.A. spółka komandytowa o wartości nominalnej 1000 zł, co stanowi 1% kapitału zakładowego
- 60 akcji VOTUM Connect S.A. z siedzibą w Białobrzegach o wartości nominalnej 60 000 PLN, co stanowi 60% kapitału zakładowego
- 10 800 udziałów VIDSHKODUVANNYA sp. z o.o. z siedzibą we Lwowie o wartości nominalnej 8 880 UAH, co stanowi 90% kapitału zakładowego
- 533 udziały Biura Ogólnopolskich Badań Ankieterów Terenowych sp. z o.o. z siedzibą w Słupcy o wartości nominalnej 53 300 PLN, co stanowi 64% kapitału zakładowego
- 425 udziały Biura Ekspertyz Procesowych sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu o wartości nominalnej 42 500 PLN, co stanowi 85% kapitału zakładowego
- 720 udziały Protecta Finance sp. z o.o. z siedzibą we Włocławku o wartości nominalnej 360 000 PLN, co stanowi 36% kapitału zakładowego

Na dzień 30 czerwca 2015 roku Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej Andrzej Łebek był komplementariuszem Kancelarii Adwokatów i Radców Prawnych A. Łebek i Wspólnicy Spółka Komandytowa we Wrocławiu – posiadał 1% udział w zyskach i stratach. Pozostałe osoby pełniące u Emitenta funkcje nadzorcze oraz zarządzające nie posiadały na dzień 30 czerwca 2015 roku ani nie posiadają w chwili obecnej udziałów w spółkach zależnych Emitenta.

8.2. Informacja o podmiotach powiązanych – istotne transakcje na warunkach innych niż rynkowe

W okresie sprawozdawczym spółki Grupy nie zawierały istotnych transakcji z podmiotami powiązanymi, na warunkach innych niż rynkowe.

8.3. Informacja o istotnych postępowaniach toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej i innych ryzykach jednostki dominującej lub jednostek od niej zależnych

Spółka ani żaden z podmiotów zależnych nie prowadzi żadnych sporów ani procesów istotnych dla sytuacji finansowej lub rentowności. Nie występują żadne postępowania przed organami rządowymi, postępowania sądowe lub arbitrażowe, za okres obejmujący co najmniej ostatnie 12 miesięcy, które to postępowania mogły mieć lub miały w niedawnej przeszłości istotny wpływ na sytuację finansową lub rentowność Emitenta.

Emitentowi nie są znane żadne przesłanki pozwalające przypuszczenia pozwalające stwierdzić, aby w przyszłości mogły zostać wszczęte jakiegokolwiek postępowania sądowe, administracyjne lub arbitrażowe z udziałem Emitenta.

8.4 Umowy zawarte z osobami zarządzającymi o zakazie konkurencji i rozwiązaniu umowy wskutek odwołania z zajmowanego stanowiska

Spółka nie zawarła z osobami zarządzającymi umów o zakazie konkurencji i rozwiązaniu umowy wskutek odwołania z zajmowanego stanowiska.

8.5. Wynagrodzenia organów zarządzających i nadzorujących jednostki dominującej Grupy Kapitałowej

Wynagrodzenie wypłacone lub należne członkom Zarządu oraz członkom Rady Nadzorczej Spółki

Osoby zarządzające i nadzorujące	Funkcja	01.01.2015- 30.06.2015	01.01.2014- 30.06.2014
ZARZĄD			
Dariusz Czyż	Prezes Zarządu	427	335
Bartłomiej Krupa	Wiceprezes Zarządu – Dyrektor Departamentu Prawnego	414	154
Elżbieta Kupiec	Członek Zarządu – Dyrektor Finansowy	245	132
Wynagrodzenia Zarządu razem		1 086	621
Wynagrodzenie pozostałej kadry kierowniczej		1930	966
RADA NADZORCZA			
Andrzej Dadełto	Przewodniczący Rady Nadzorczej	60	60
Andrzej Łebek	Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej	2	1
Jerzy Krawczyk	Członek Rady Nadzorczej	2	1
Mirosław Greber	Członek Rady Nadzorczej	2	1
Anna Ludwig	Członek Rady Nadzorczej	-	1
Wynagrodzenia Rady Nadzorczej razem		66	64

8.6. Liczba akcji VOTUM S.A. i pozostałych podmiotów Grupy VOTUM, będąca w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących

Liczba akcji VOTUM S.A. będących w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących

Osoby zarządzające i nadzorujące	Liczba akcji VOTUM S.A.
ZARZĄD	
Dariusz Czyż – bezpośrednio	302 970
Dariusz Czyż – pośrednio (przez Nolmanier Limited)	704 502
Elżbieta Kupiec	924
Bartłomiej Krupa	43 132
RADA NADZORCZA	
Andrzej Dadełto - bezpośrednio	700 000
Andrzej Dadełto – pośrednio (przez DSA Financial Group S.A.)	5 662 700
Andrzej Łebek	-
Jerzy Krawczyk	-
Mirosław Greber	-
Anna Ludwig	12 911

8.7. Informacja o umowie z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych

W dniu 22 lipca 2015r. Spółka zawarła z PKF Consult Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie umowę, której przedmiotem jest:

- badanie sprawozdania finansowego Spółki za okres od dnia 01.01.2015 do dnia 31.12.2015
- przegląd sprawozdania finansowego za okres od dnia 01.01.2015 do dnia 30.06.2015
- badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej za okres od dnia 01.01.2015 do dnia 31.12.2015
- przegląd skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej za okres od dnia 01.01.2015 do dnia 30.06.2015

Spółka korzystała już wcześniej z usług spółki PKF Consult sp. z o.o., która przeprowadzała badania: sprawozdania finansowego VOTUM S.A. za lata 2008-2014 wraz z przeglądem półrocznym sprawozdań za lata 2011-2014 oraz skonsolidowanego

PÓŁROCZNE SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ VOTUM
(wszystkie kwoty w tys. PLN, o ile nie podano inaczej)

sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej VOTUM za lata 2011-2013 wraz z przeglądem półrocznym ww. sprawozdania, historycznych skonsolidowanych Informacji finansowych za lata 2007-2009 zawartych w Prospekcie Emisyjnym oraz prognozy Grupy Kapitałowej na rok 2010.

Wynagrodzenie podmiotu uprawnionego do badania finansowego:

Za wykonanie prac wynikających z niniejszej umowy strony wspólnie ustalają wynagrodzenie w wysokości:

- 11.000 PLN. (słownie: dziesięć tysięcy złotych) + VAT za przegląd sprawozdania jednostkowego,
- 10.000 PLN. (słownie: dziesięć tysięcy złotych) + VAT za przegląd sprawozdania skonsolidowanego,
- 19.000 PLN. (słownie: czternaście tysięcy złotych) + VAT za badanie sprawozdania jednostkowego,
- 15.000 PLN (słownie: dwanaście tysięcy złotych) + VAT za badanie sprawozdania skonsolidowanego

8.8. Zatrudnienie w GK VOTUM

Przeciętne zatrudnienie

Wyszczególnienie	30.06.2015	31.12.2014
Zarząd	18	15
Administracja	136	108
Dział sprzedaży	16	14
Pion produkcji	153	139
Pozostali	9	9
RAZEM	332	285

Za pion produkcji zarząd określa pracowników umysłowych bezpośrednio związanych z wykonywanymi / świadczonymi usługami

Rotacja zatrudnienia

	01.01.2015-30.06.2015	01.01.2014-31.12.2014
Liczba pracowników przyjętych	96	88
Liczba pracowników zwolnionych	49	54
RAZEM	47	34

Wrocław, dnia 28 sierpnia 2015 r.

Podpisy Członków Zarządu:

.....
Dariusz Czyż – Prezes Zarządu

.....
Bartłomiej Krupa – Wiceprezes Zarządu

.....
Elżbieta Kupiec – Członek Zarządu